VIII. évfolyam, 29. szám

1952. július 16

Ludas Matyi

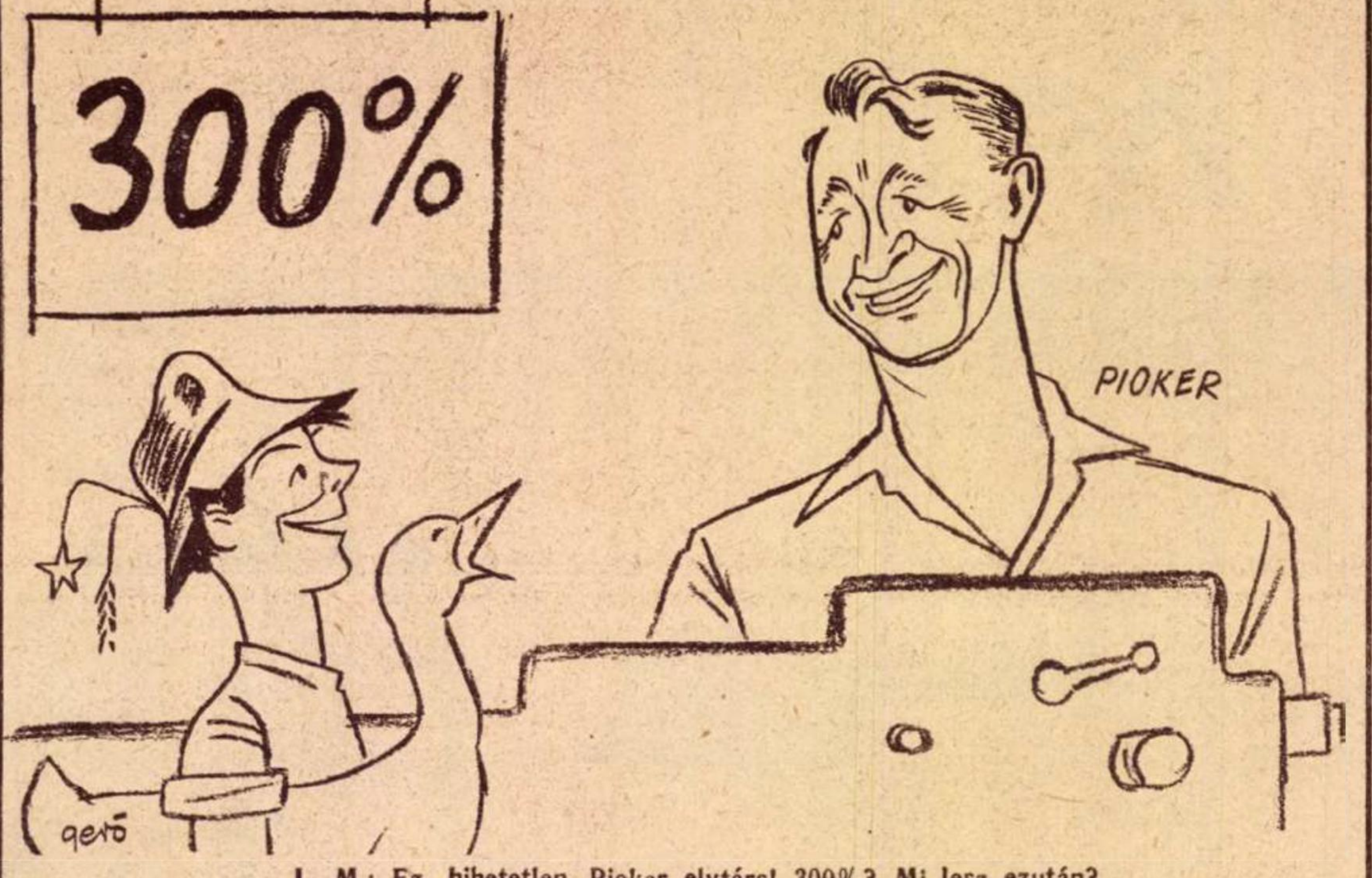


Varjak bánata...

Aratás szemveszteség nélkül

70 fillér

Harcban a koreai műszak sikeréért



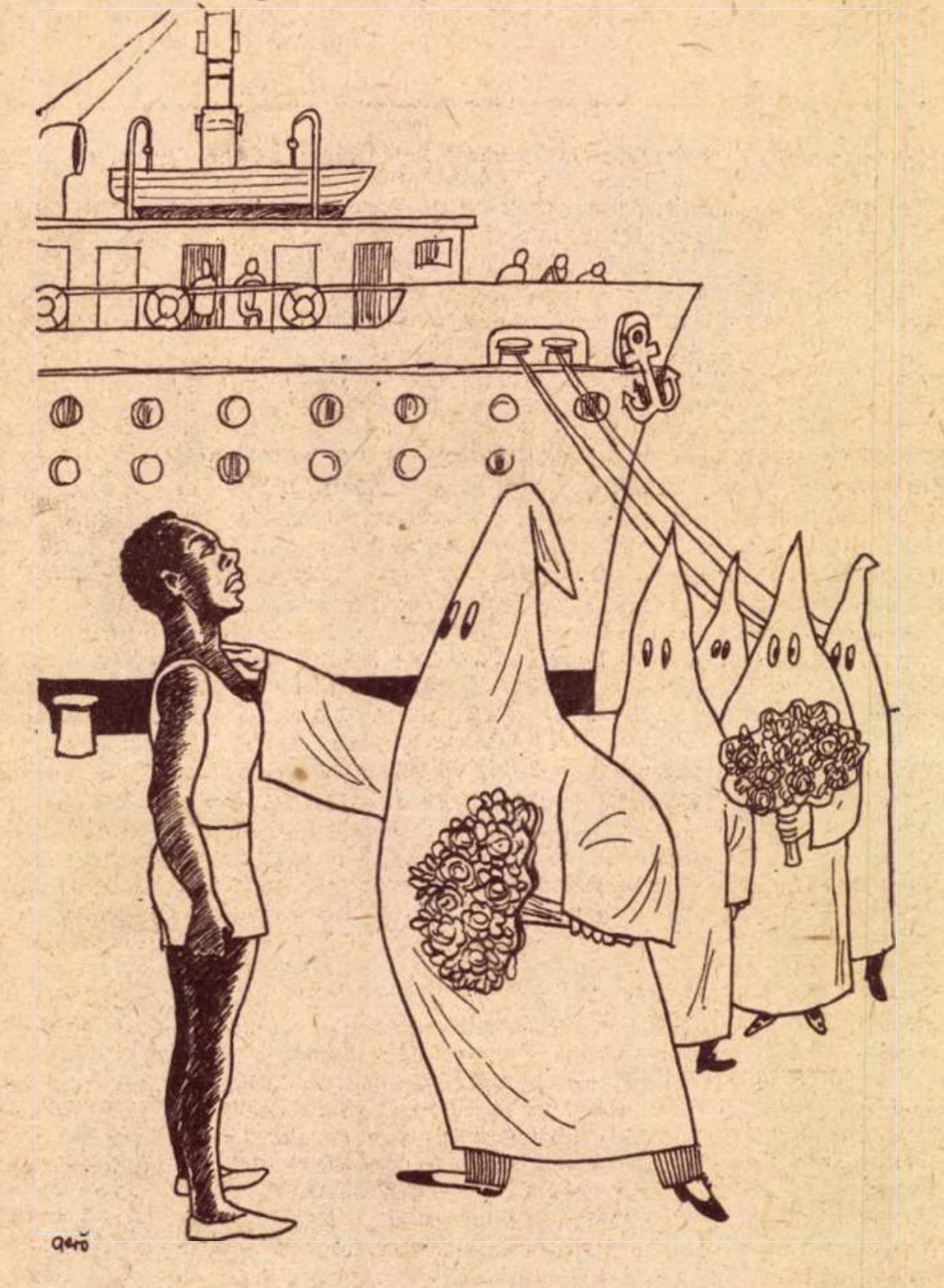
L. M: Ez hihetetlen, Pioker elvtárs! 300%? Mi lesz ezután?
Pioker: Háromszázötven százalék.

CSODA RÓMÁBAN



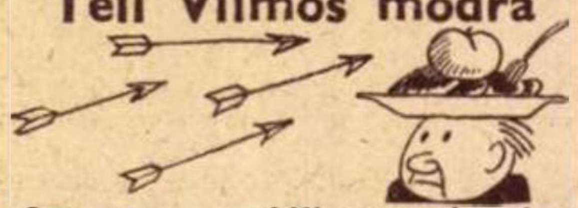
Az olasz rádió hírei.

Amerika néger versenyzőt is küldött az Olimpiára



— Aztán ne hozz szégyent a fejemre, kedves barátom...

Szűz-sült Tell Vilmos módra



Igen, ne csodálkozzanak, én is így néztem, kicsit meghökkenve, mint aki nem akar hinni a szemének. Az étlapon pedig mégis ez állt: „SZŰZ-SÜLT TELL VILMOS MÓDRA".

Ez azt jelenti, hogy csak akkor kaphatom meg az ételt, ha előbb almát teszek a fejemre? Mi lehet az a Tell Vilmos módra? Tell Vilmossal utóljára a makkfelsőn találkoztam, ahol tökéletes Tell Vilmos módra áll, vállán ijjal, és semmi jel sem mutat arra, hogy ételt neveztek el róla.

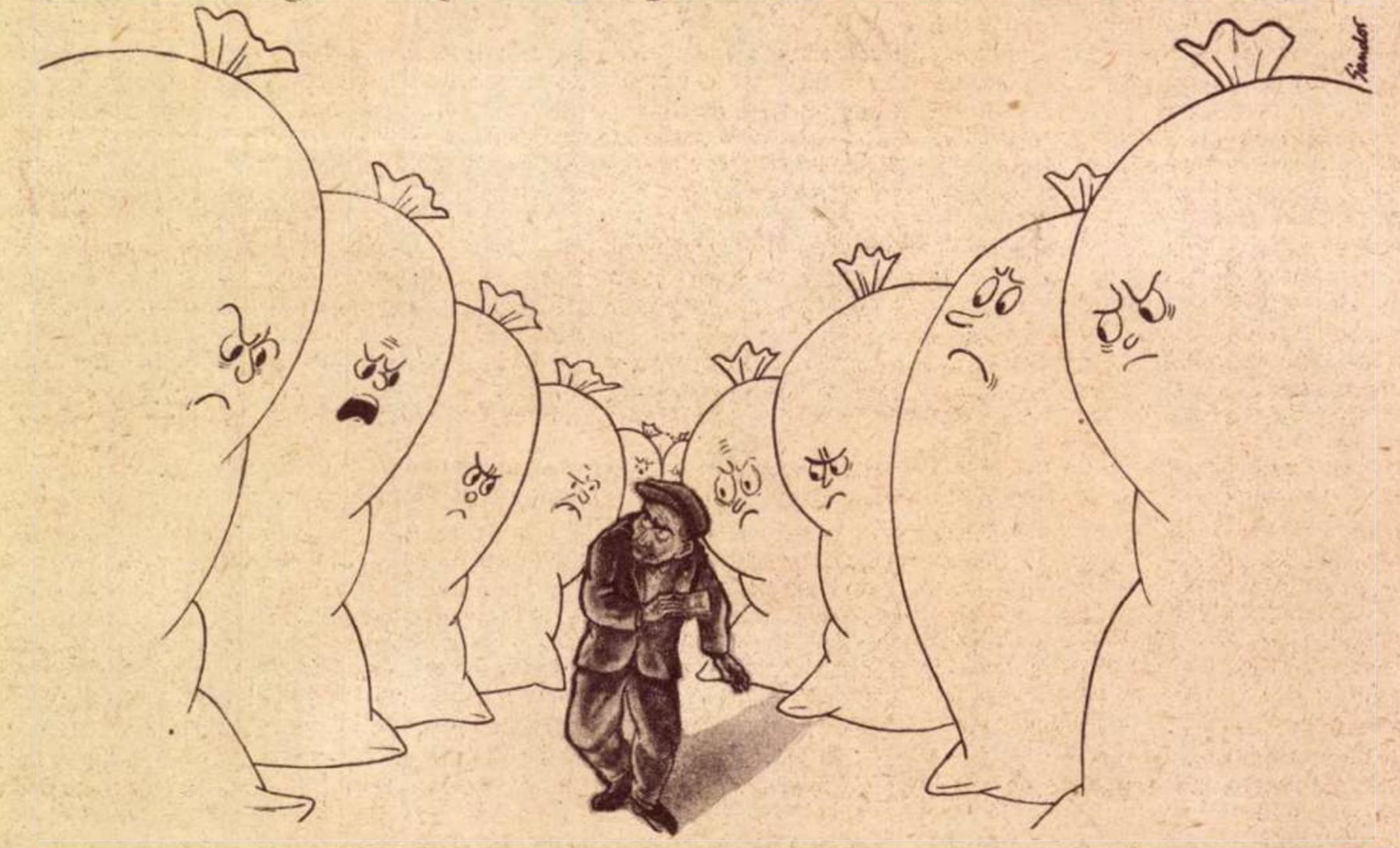
A pincér egy-kettőre hozta is a sültet, amely egyszerű, ízletes borjúhús, burgonyával, rizzsel. Ez a szűz-sült!... Már meg akartam kérdezni a pincért, hogy hol maradt a Tell Vilmos, amikor... amikor a hús tetején felfedeztem két, vékonyra vágott, sárga — almaszeletkét! Ez a Tell Vilmos!

Szótlanul megettem, fizettem és távoztam. Nem is hoztam volna szóba az ügyet, ha ma nem látom meg az étlapon a következő feliratot: „SÜLT SZELETEK MARENGÓ MÓDRA!"

Ha Tell Vilmos módra almát tettek a húsra, akkor Marengó módra csak ezer kartács és ágyú, törött puskavessző lehet az ételen... Vagy a legjobb esetben rozsdás sarkantyú! Villámgyorsan eltávoztam a harcias étel elől. Még hozzá nemcsak úgy egyszerűen mentem el, hanem „buta ételnevekre mérges vendég-módra".

va

A megvesztegetett cséplési ellenőr lelkiismerete



Örkény István:

Az igazság a mérlegen

Ott valahol, ahol a Fedettuszoda felől vezető sétány beletorkollik a Margitszigetet átszelő főútvonalba, áll a mérleg.

Szemközt egy csinos pavillonban sört, fagylaltot és szendvicseket árulnak, azontúl egy rozoga bódéban trafikot, még odább található az autobusz megállója. Maga a mérleg a sárga murvával hintett út szélén tartózkodik, egy exótikus fa árnyékában, melynek virágai a gesztenyére, s levele a platánéra emlékeztet. Piros bádogvértezet védi a mérleget, melynek homlokán írva áll: „Pontos testsúlymérés".

Az emberek jönnek s mennek. Főkép az uszodából jönnek vagy arrafelé mennek; többnyire egy pillantásra sem méltatják szegény mérleget. Lehet hogy a mérleg meg is van sértve egy kicsit. A Vállalat — ha nem is sokat — de valami eredményt mégis csak elvár tőle, máskép minek helyezték volna ide. A Vállalat nem tudja, hogy az emberek óraszám teljes közönnyel sétálnak el a mérleg mellett.

Néha megáll valaki, rábámul a mérlegre, töpreng. „Ejnye — motyogja. — Tényleg. Milyen jó gondolat, hogy iderakják ezt a mérleget". A mérleg szíve megdobban, de csakhamar semmivé válik a remény. E jószándékú, derék ember is elebláboI onnan, méretlenül.

Most is így indul a dolog. Pedig falkába verődve jönnek a lányok, tizenöt-, tizenhatévesformák, virágos, pettyes és csíkos kartonban lengedezve az uszodából. Bizonyára most lett vége az edzésnek s ők csivitelve, hancúrozva, egymást túlkiabálva áradnak végig az utakon, szikrát sem törődve a mérleggel, melynek még az epéje is felforr ekkora közömbösség láttán. De egyszercsak odaáll elébe egy csitri. Hosszú, hullámos, barna haja, a vállái ér; a szálak vége vizesen összetapad.

— Lányok — kiáltja — nini, egy mérleg!

Ketten-hárman odasereglenek. Egy dundi, pirosképű, egy sápadt, hosszútermetű, úgynevezett égimeszelő. A hosszúhajú felpattan a lépcsőre, bedobja a pénzt s vár, míg meg nem áll a mutató. A mérleg ötvennégy kilót mutat.

— Remek — mondja a hosszúhajú. — Két kilót híztam, gyerekek!

Tapsol örömében, leugrik. Még lenn sincs, s már a dundi lép a helyére; nyújtogatja a nyakát, mert alig éri el a mérleg skáláját. A tű ide-oda leng, aztán megáll az ötvennégyesen.

— Furcsa — csodálkozik. — Két kilót fogytam...

— Mért fáj ez neked? — kérdi a hosszúhajú.

— Fáj a csudának. De ha két kilót fogytam, akkor mért nem megy össze a tavalyi ruhám.

Lelép, mutatja a dereka korcát, ahol a villámzár nem csukódik s a szoknya nyilását biztosítótű fogja össze. Ezalatt még négyen-öten odagyültek a mérleg köré, mind ugyanabból falkából valók, 's már a mérlegen áll az égimeszelő. Lassan keresgéli elő az aprópénzt, lassan ejti bele a nyilásba, aztán lassan szól hátra a többinek:

— Nem lehet.

— Mi nem lehet?

— Én hatvannégy kiló vagyok. Tegnap mértek az OTI-ban.

— Na és?

— Ez a vacak ötvennégyet mutat. Mégegyszer leolvassa és mérgesen mondja világgá, mint egy ítéletet:

— Mondom. Ötvennégy. Rossz a mérleg.

— Várj — kiált rá a hosszúhajú. Fellép ő is a mérlegre, derekán fogja át az égimeszelőt. Minthogy ötvennégy kiló az ő súlya, hatvannégy a társáé, tehát száztizennyolcat kell, hogy jelezzen a mutató... De a mutató meg se rezdül. Áll az ötvennégyesen. Az égimeszelő mérgesen lelép, s mérgesen szól rá a mérlegre:

— Disznóság. Ilyen vacakot állítanak ide.

S öklöllel ráváq bádog mellvértjére. A mérleg halkan koppan, de nem mozdul, se nyögés, se jajszó nem hagyja el a száját. A mérleg férfiasan szenved, némán és bűntudatosan.

Az újonjöttek azonban nem hagyják annyiban a dolgot. Nem bírják megállni mérődzködés nélkül. A mérleg, aki jól ismeri az emberi természetet, tudja, hogy egyik érdeklődő hozza a másikat, az a harmadikat, mert a testsúlymérés ragályos, akár az ásítás. Az ember csak olyankor lesz kíváncsi a súlyára, amikor épp a szemeláttára méredzkedik valaki más. „Ejnye — gondolja — nem is butaság. Legalább én is megtudom, hány kiló vagyok..."

Így jártak az újak is. Gyors egymásutánban léptek az ingó zsámolyra; már a harmadik volt soron, amikor epésen megszólalt az égimeszelő:

— Rossz a mérleg, lányok. Ne ugarjatok be neki.

Mindenki félreáll, lelohad az érdeklődés, szemrehányó pillantások kereszttüzében áll a szerkezet. Az égimeszelő fejjel magaslik a tömegből. Úgy érzi, itt az ő pillanata.

— Szégyelje magát. Az is szégyelheti magát, aki ideállította ezt a vacakot. Kicsalni a dolgozók zsebéből a pénzt, azt igen. Arra van pofája. De amikor viszontszolgáltatásra kerülne a sor...

Néhányan bólogatnak. A mérleg, még ha tudna beszélni, se szólhatna, mert erre nincs mit mondani. Legföljebb magában gondolja: „Reakciós dög". De az égimeszelő nem zavartatja magát. Szidalmak záporoznak szegény, beteg mérlegre. A tömeg ellene fordul a hangulat már-már fenyegető...

— Fel kéne dönteni magát — szaval az égimeszelő. — Tanulja meg, hogy így nem lehet viselkedni a mai világban. Ez a legnagyobb becsapás, sőt mondhatni kizsákmányolás. Lányok... Döntsük fel ezt a vén disznót!...

— Erzsi! — kiált rá a hosszúhajú.

Nem tudni, miért ilyen piros az arca. A szónoknak végeredményben igaza van, de úgylátszik ebbe nem nyugszik bele a hosszúhajú. „Nem szabad így beszélni" — mondja rosszalóan, s fellép a mérlegre. Addig kutat a tarsolyában, míg egy fényes, újdonatúj éremre nem talál.

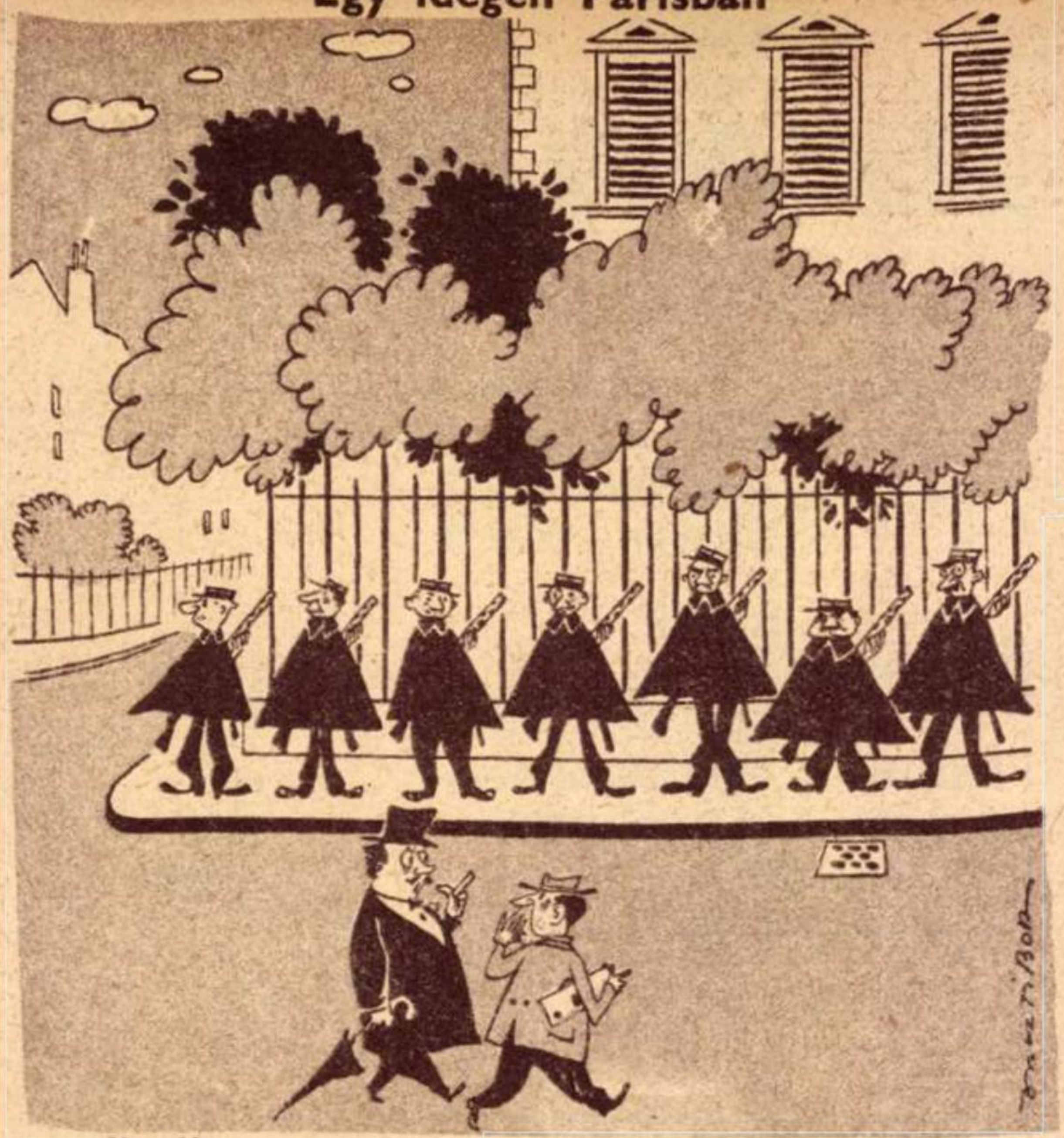
— Kedves mérleg — mondja szelíd mosollyal, amitől csinos arca még kedvesebbé válik, — kedves mérleg, ez nem helyes. Az én nevem Franyó Paulina, ipari gimnázium, második bé. Én vagyok az osztályban a tanulmányi felelős tehát jó példával kell elöljárnom. Ha akarod, telefonálok a te garázsodba, bár abszolút nem tudom, hogy te milyen szervezethez tartozol. Talán nem is olyan súlyos a baj. Talán megfáztál és belül remegnek a fogaskerekeid. Talán a meleg az oka, elálmosodtak a rúgócskáid, nincs bennük energia... Szedd össze magad, kispofám. Látod, most is bízom benned, mert én vagyok a tanulmányi felelős és elvem, hogy még a leglustábbakról sem szabad lemondania az embernek... Ez itt egy vadonatúj pénzdarab, és úgy vigyázz, hogy rajtad a világ szeme! Egy, kettő, három!

S valóban szép számú ifjúság gyült össze a mérleg körül. A komor hangulat bizakodóvá vált, amikor a pénzdarab lepottyant a mérleg hasába. Igaz, hogy az arcok némikép elsavanyodtak, amikor a mutató — bosszantó makacssággal — ismét megállt az ötvennégyesen. De ekkor hatalmas dolog történt. A mérleg megzördült. Valami kattant, egy kerék surrogott, egy láthatatlan kallantyú fölcsapódott — és a biztonsági nyiláson egyszercsak kihullott egy pénzdarab. Egy, kettő, három, négy... Sorra pattantak ki az érmék, oly szaporán, mint a pénzverdében. Amit hetek alatt összegyüjtött a mérleg, amivel — úgylátszik — tökéletesen betelt, azt hirtelenében oly erővel adta ki magából, hogy csak gyomorrontásra lehetett gondolni.

Óriási éljenzés tört ki. Akkora éljenzés tört ki, hogy az autóbusz jóval a megálló előtt lefékezett abban a hitben, hogy valami gyűlésnek szakadt vége és fölszedheti az utasokat... De az utasok nem szálltak föl az autóbuszra, hanem körülvették a büffépavillont s néhány perc mulva eltüntették, ami fagylalt és szendvics és nápolyi a bodegában található volt. Virágos jókedvükben még a tegnapról maradt péksüteményt is megvásárolták, s aztán összekaroltak, oly széles sorba, hogy a bokrok közé léphettek a szembejövők. Csak a hosszúhajú maradt el tőlük egy pillanatra, s egy cédulát csúsztatott abba a nyilásba, ahová a pénzt kell behajítani. Ez állt a cédulán:

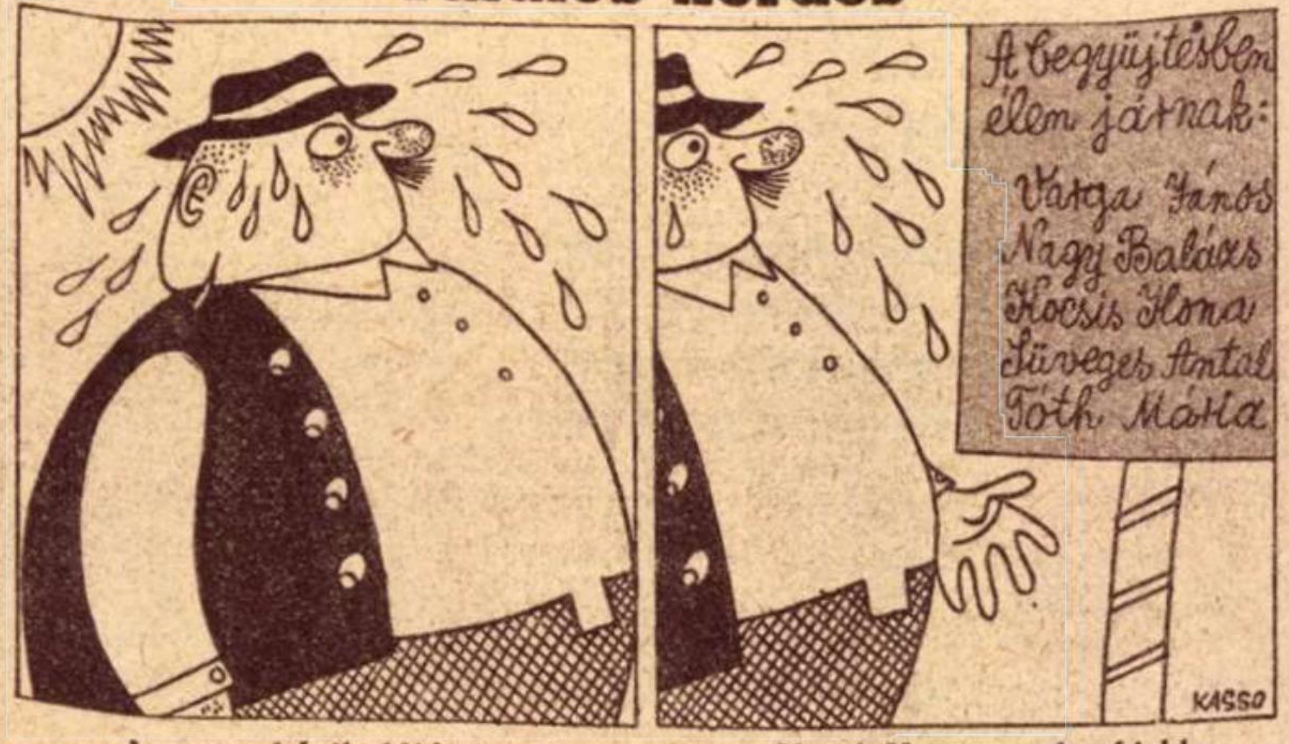
„Köszönöm szépen! F. P. tanulmányi felelős."

Egy idegen Párisban



— Mondja uram, itt őrzik André Stilt?
— Ugyan kérem! Itt a belügyminisztert őrzik, mert fél a nép haragjától.

Találós kérdés



A nagy kánikulától izzad így a kulák?

Nem! Hanem a legújabb begyűjtési hírektől!



Szellemi szabadság Franciaországban



Detektív: A törvény nevében nyissa ki!

(L'Humanité Dimanche)

Egy üdülő panaszai



Barátom megjött az üdülésből. Barna, mint egy néger és kövér, mint egy jóltáplált mangalica. Ezek után természetes, hogy tele van panasszal, mint Ridgway tábornoknak az európai fogadtatás feledhetetlen élményein átesett kísérete.

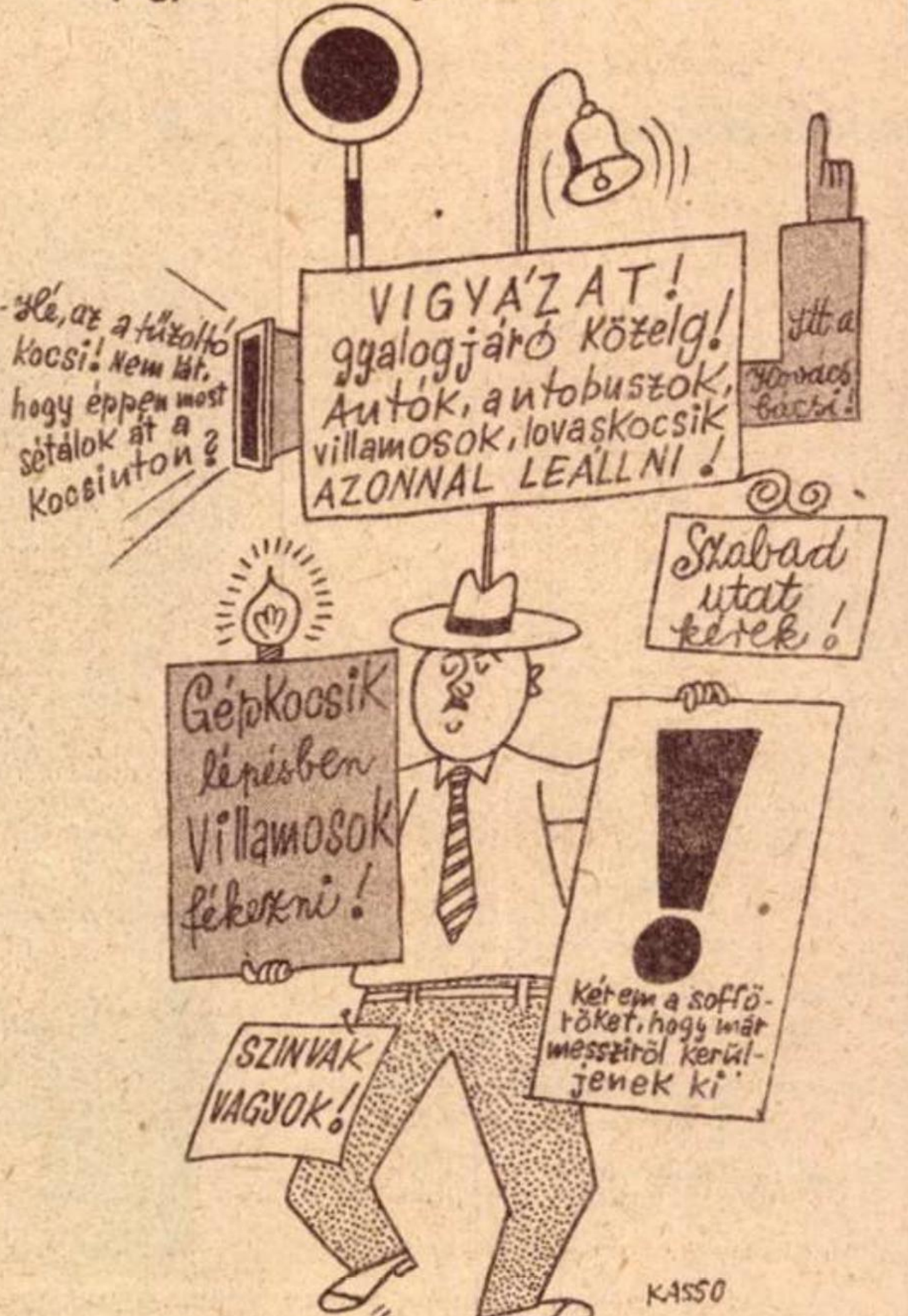
A víz hideg volt, a nap meleg volt, a szobája nagy volt, az ágya kicsi, a csónak nehéz volt, az ebéd könnyű, szúnyog sok volt, fiatal nő kevés, azok is fütyültek rá, viszont a madarak alig fütyültek, a kultúrműsor hosszú volt, a hosszúlépés rövid, a Balaton vize széles, de keskeny a híd rajta... Egyszóval minden rossz volt, ő csak azért hízott így meg, mert a szervezete olyan, hogy mindent felhasznál, de nézzem meg Irént a számlázásból, az elment 85 kilóval és hazajött 83-mal, rossz ránézni, már csak hálni jár belé a lélek, az igaz, hogy Irén reggel 6-tól este 8-ig evezett, mert fogyókúrát tartott, de azt mindenki tudja, hogy attól nem lehet lefogyni, ő is tartott fogyókúrát, mégis hízott, pedig nem is evezett, de hát neki ilyen a szervezete, mindent felhasznál! A Baczonfay is csak azért szedte fel azt a rongyos 7 kilót, mert mindig repetált, azt lehetett, akinek a szervezete győzte, de hát ki bírja azt az egyhangú kosztot: hús, meg zöldfőzelék, meg sütemény minden nap, még vacsorára is, az nem megy, az ő szervezete bírta ugyan, de a repetát már nem, azt csak a Baczonfay képes megcsinálni, így aztán nem vicc 7 kilót hízni!

Egyébként szörnyű állapotok voltak, az üdülő vezetője örökösen zaklatja a beutaltakat, hogy mi a kívánságuk, vagy a panaszuk... á... így nem lehet nyaralni, őt hagyják békén, ő magában szeret dohogni de még azt a kis örömöt is elveszik az embertől! A közönség pedig... nohát, a közönségről jobb nem beszélni, ezek a beutaltak mind meg vannak kergülve, egész nap a vizen nyúzzák magukat, alig tudta összehozni a délutáni alsóspartikat, végül is az üdülő vezetője kiutalta az egyik szakácsot, különben nem lett volna harmadik! No és a szobatársai! Azok is folyton csak kujtorogtak, a szobában soha nem volt senki, akivel szót váltson, este aztán persze úgy estek az ágyba, mintha kubikoltak volna és aludtak, mint az agyonütöttek, ő meg forgolódhatott a fekhelyén a teli hasával, mert a szervezete olyan, hogy mindent felhasznál, de ha sokat evett, akkor az egy darabig nyomja és attól nem tud aludni. Ilyenkor szeret beszélgetni, de ha felköltötte valamelyik szobatársát, akkor az nem volt kedves hozzá... Ez a tipli a fején, ez is egy cipőnek a nyoma, ami elől nem tudta a sötétben elkapni a fejét, mert ezek éjjelre mindig sötétet csináltak!

Hát ez így nem üdülés, ezt nem neki találták ki, ő barátilag figyelmeztet, hogy ne nagyon tolongjak a beutalás körül, mert úgyis megbánom! Ha mégis beutalnának és nem volna kedvem elmenni... hát ő azért hajlandó esetleg barátilag átvállalni a dolgot... ne értsem félre, ő csak jót akar, mert neki olyan a szervezete, hogy ő kibírná ezt az üdülést akár négyszer is egy évben...

V. I.

Felszerelés a fegyelmezetlen járókelők részére



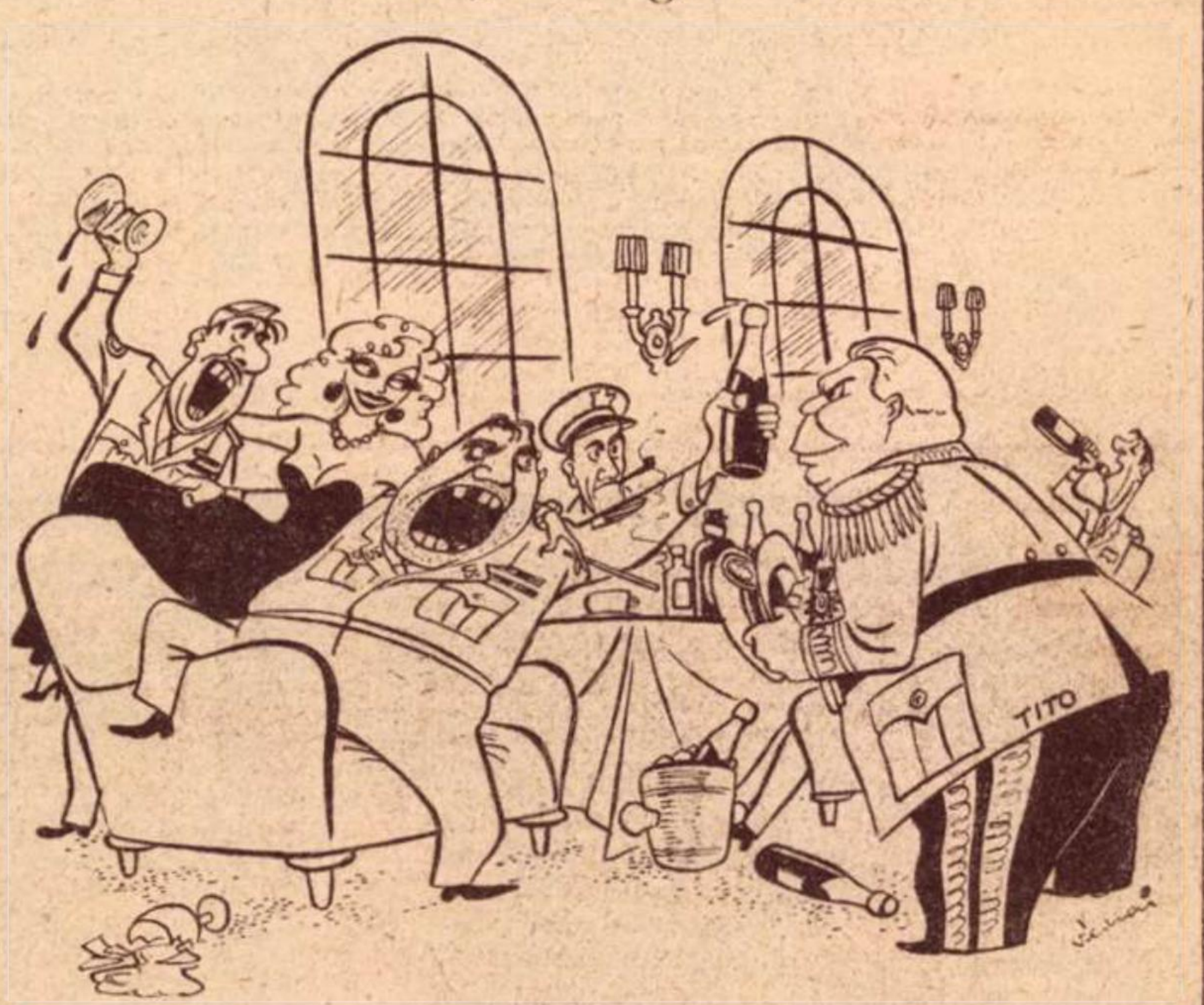
Pártonkívüliek nevelése

vagy aminek nem szabadna így lennie



— Sajnos, a szaktársnak nem adhatok ma még semmiféle társadalmi munkát, az ön nevelése csak az augusztusi tervben van beütemezve.

Amerikai „vendégek“ Titonál



— Ne zavartassa magát miszter Tito. Érezze magát úgy, mintha otthon volna.

Buzgó fényképész

(Tito minden helyzetben lefényképezteti magát.)



— Tessék mondani tábornagy úr, exponálhatok? ..



Ilja Erenburg beszédéhez

„Fiatal amerikai katona, jogod van hozzá, hogy olyan életformát válassz magadnak, amilyen tetszik neked. Jogod van a demokrata párt és republikánus párt között választani. Választhatsz két ökölvívó, vagy filmcsillag között. De ahhoz, hogy háború és béke ügyében dönts, nincs jogod."



Nyugati fotoriporter riportra indul



— Helló! Mit viszel a válladon, Jimmie?
— Ez a kulissza az én korszakalkotó találmányom! Az Európát látogató amerikai államférfiakat mindig ez előtt fényképezem le.

Jugoszlávia az amerikai trösztvezérek vadászterülete



— Mi a mai zsákmány, darling?
— Óriási! Két erdőkitermelés és egy rézbánya.

ILLYÉS GYULA: SZÜLŐFÖLDEMEN

ÖNBÍRÁLAT

Arattam egy sort, azután kiálltam,
hogy megcsodáljam azt, amit csináltam.
És adtam vissza a kaszát legott.
Nem csak alkotó, értő is vagyok.

TÜRELEM

Nyolc órán át, egy hosszú éjen át
emelgettem Tóth bácsi hálaját.
Hogy hányszor? Mindegy már. E n n y i se jött föl.
S szólt az öreg: biz köll próbálni többször.

SIRÁLY

Ózd felől jövet, Pálfának menet
sirály repül a kettős gát felett
oly szabályosan, nyílegyenesen,
pontosan, mint a vonat a sínen.

BÉKA-KIRÁLY

Száll szigorúan a halászmadár,
mint ellenőr, ha éppen vizitál.
Lám, ki van alárendelve neki?
Cupp! Aki attól fél, hogy elnyeli.

A SZERENCSE

Konok vagyok. Nappal akad talán!
Ülök a parton egész délután.
Szunyog az van. De hal... hal nem az egy se!
És szól Tóth bácsi: ilyen a szerencse.

MESEKÉP

Feljött a háló, nem volt egy hala.
De hogy fénylett nyolcszáz kis ablaka!
Mint egy palota! Betört sorra mind.
Merült a háló meséért megint.

HA LÓ NINCS

Szép volt a magyar ló, mivel szerették,
mert itt volt rá ez az ügyes, remek nép.
Ha ló nincs, — jó lesz, még jobb lesz a gép:
lesz rá is bátor, büszke nemzedék!

A rémhírterjesztők, meg a jó termés



— Látjátok, amíg fagy volt és mi kicsik voltunk, milyen nagyra voltatok, most meg, hogy megnőttünk, ilyen kicsik vagytok.

ILLÉS BÉLA:

„Felső" matematika

1945 februárjában, néhány nappal Buda felszabadítása után, kora hajnalban Vorosilov marsall hívott fel telefonon. Megkérdezte, hogy mit tudok Fejér Lipót matematikusról. Névről ismertem Fejért, de nem tudtam, mi van vele. Vorosilov megparancsolta, hogy keressem meg. Kora délelőtt bementem az egyetem múzeumkörúti épületébe és a portástól most én kérdeztem, hogy mit tud Fejér Lipótról?

— Itt lakik — felelte a portás.

Megmutatta a szobát, ahol Fejér lakik. Bekopogtattam. Választ nem kaptam. Benyitottam.

Nagy, rendetlen, kétablakos szoba. A négy fal: négy könyvszekrény, tele könyvekkel. A padlón könyvek, az íróasztalon könyvek, az ablakpárkányon könyvek. Egy öreg karosszékben sovány, beretválatlan, idősebb férfi.

— Fejér Lipót professzort keresem.

— Én vagyok!

— Vorosilov marsall küldi üdvözletét.

— Marsall? Az valami katonai rang?

— Természetesen.

— Hm.

Fejér Lipót nagyon csodálkozott, hogy katonák érdeklődnek iránta. Talán az a gyanú merült fel benne, hogy mozgósítani akarják. Csak nehezen hitte el, hogy a marsall aziránt érdeklődik, mire van szüksége: élelemre, ruhára, orvosságra, kórházra, lakásra, bútorra...

— Semmire sincs szükségem! Lakásom van, itt lakom...

— De itt még egy ágy sincs! — vágtam szavába.

— Karosszékben is lehet aludni.

— És mit eszik? — kérdeztem.

— A tanítványaim gondoskodnak rólam. Mindennap hoznak levest, egy egész tányérral. Sőt néha kenyeret is hoznak.

Kétségbeesetten tiltakozott, amikor közöltem vele, hogy hoztam egy kis élelmiszert: sonkát, kaviárt, füstölt lazacot, vajat, teát, kávét, cukrot és még egy pár apróságot.

Hosszas vita után elfogadott egy kis kenyeret és egy kevés vajat.

Amikor jelentést tettem Vorosilov marsallnak, hogy mit végeztem a professzorral, csúnyán leszidott.

— Micsoda anyámasszony katonája maga? Fegyver van az oldalán és hagyja magát terrorizálni civilektől! Rá kellett volna erőszakolni az élelmiszert.

Másnap ismét Fejér Lipótnál voltam. Két nap mulva harmadszor is meglátogattam. Nem volt könnyű feladat meggyőzni őt arról, hogy egy tudósnak is kell enni.

— Ezek az oroszok! Ezek az oroszok! — morogta fejcsóválva.

Körülbelül tíz nappal első látogatásom után elvittem hozzá azt a dísztáviratot, amelyet a Szovjetunió Akadémiája küldött neki. Az Akadémia üdvözölte Fejér Lipótot, „a nagy tudóst, a modern matematika egyik legnagyobb mesterét" és örömét fejezte ki afelett, hogy átvészelte a háborút, és azt a reményét fejezte ki, hogy Fejér még sokat fog dolgozni az igazi tudományért.

Fejér Lipót megnézte a dísztáviratot, fejét csóválta és hümmögött.

— Válasz? — kérdeztem.

Ismét megcsóválta a fejét és valamivel energikusabban hümmögött. Ez volt a válasz.

Ekkor már elég jó viszonyban voltunk. Már hajlandó volt vita nélkül is néhány harapásnyi ételt elfogadni. Lakásról, bútorról azonban hallani sem akart...

Mikor már három hete jártam hozzá, megunta az „egyoldalú barátságot", ahogy ő nevezte viszonyunkat.

— Te azt hiszed, hogy én mindent elfogadok tőled ingyen? Tévedsz. Ülj le! — szólott rám igen energikusan.

Leültem.

— Tudod, hogy két pont között nem mindig az egyenes vonal a legrövidebb út?

Rémülten néztem rá.

— Nem tudom! — dadogtam.

— Ide figyelj!

Leült mellém.

Az asztalról, amely mellé ültünk, leszórta a könyveket, és egy hatalmas fehér rajzpapírt tett elém. Megjelölt két pontot. (Ha jól emlékszem az egyiket „A", a másikat „B" betűvel jelezte.) Azután magyarázni kezdett.

Természetesen egyetlen szót sem értettem abból, amit nagyon gyorsan és nagyon energikusan mondott. Az ábrák, amelyeket szavai illusztrálására rajzolt, még hetek mulva is kísértettek álmomban.

Reszkettem.

— Érted? — kérdezte Fejér egy félóra mulva.

— Sajnos nem — válaszoltam meggondolatlanul.

— Mindjárt érteni fogod.

Ismét magyarázatba fogott. Most már nem olyan röviden beszélt, mint az előbb, nem sajnálta az időt. Egy órán át hadart érthetetlen, különös, félelmetes szavakat.

— Remélem, most már világos?

— Egészen világos! — válaszoltam, abban a reményben, hogy nem fog kikérdezni.

Nem kérdezett ki. Az arca ragyogott a boldogságtól és megveregette a vállamat.

— Tudtam, hogy megérted. Egyszerű dolog ez. És hasznos. Az élet minden viszonylatai között segítségünkre van ez a tétel.

— Nem tudom, hogy milyen katona vagy — folytatta. Ha a melleden levő kitüntetésekről lehet ítélni, bátor katonának kell lenned. Ha ezt, amit most tanultál, nem felejted el, akkor egész bizonyosan még sokkal, de sokkal jobb katona leszel, mint eddig voltál. És sokkal jobb ember. Ha segítségére akarsz lenni bajtársaidnak, add át nekik a tudásodat. Hasznukra lesz.

— Jó emberek az oroszok — mondotta elgondolkozva Fejér. — Megérdemlik a segítséget.

Boldogan nevetett és mégegyszer megveregette a vállamat.

Az olimpiai békestaféta



A béke győzni fog!

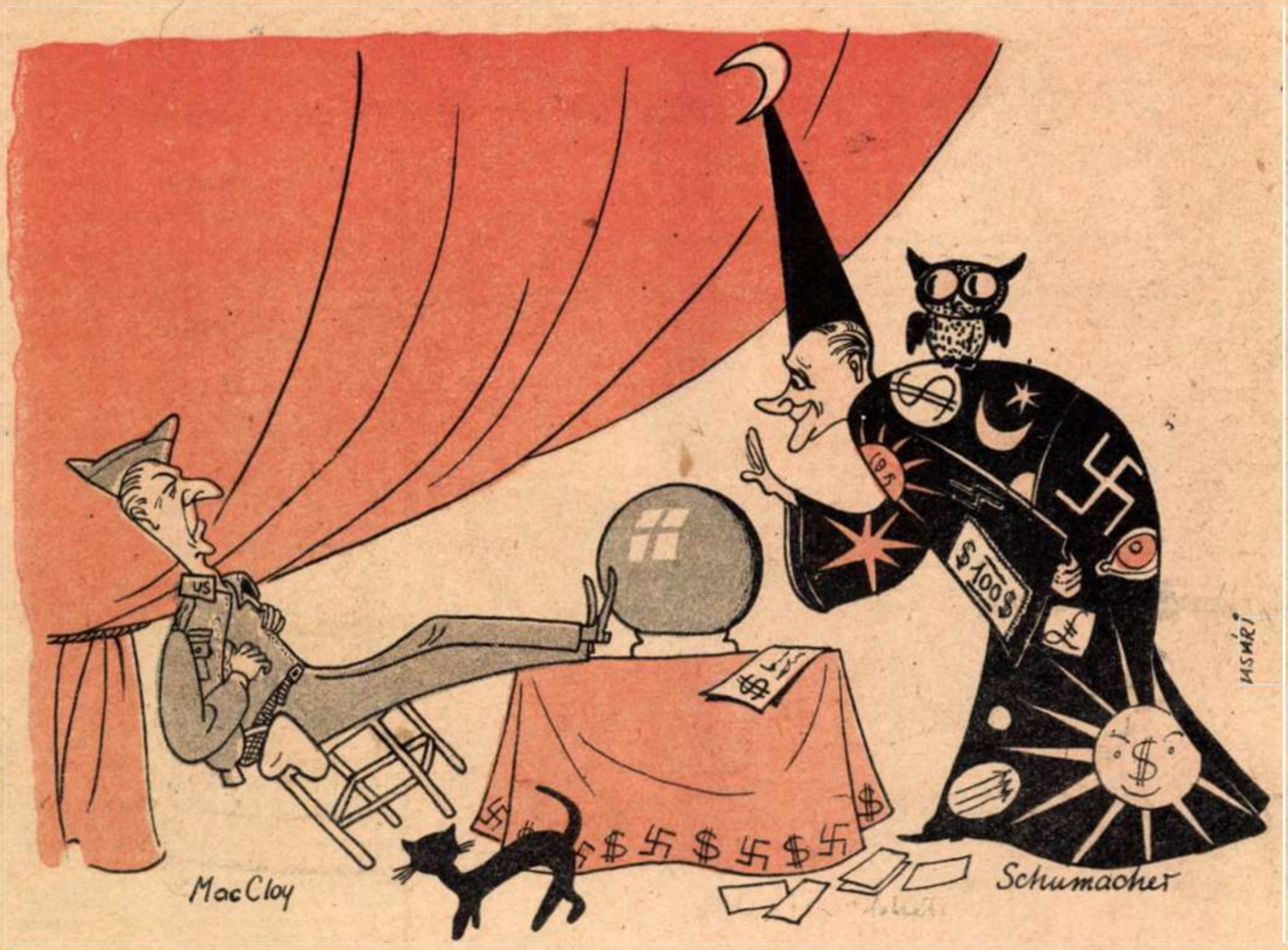
Itt a pénzespostás!

Hatvanötezer fonttal felemelték az angol királynő évi járadékát.



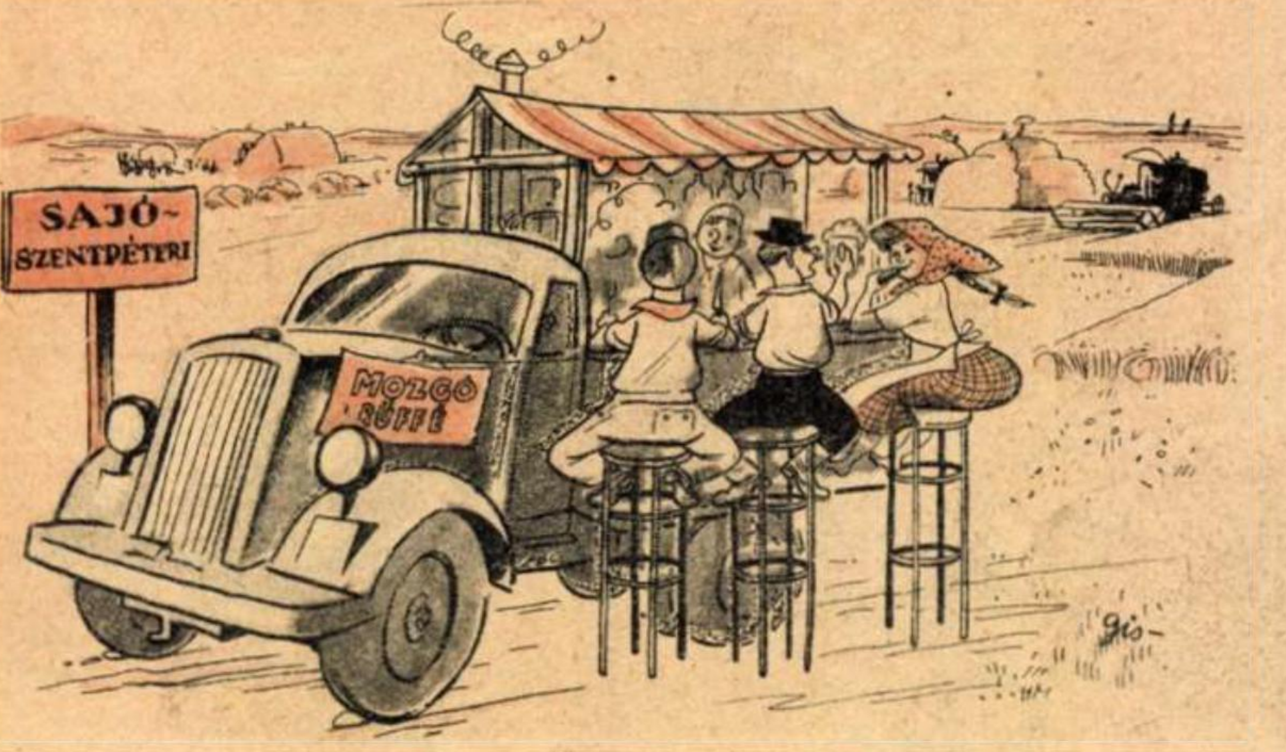
Erzsébet: Na, ez jókor jött! Ma egy felséges bifszteket sütök az uracskámnak.

BONNI JÓSDÁBAN



Schumacher: Ne is szóljon egy szót se, tábornok úr! Minden kívánsága teljesülni fog.

Ahol nem kel várni aratáskor az asszony főztjére



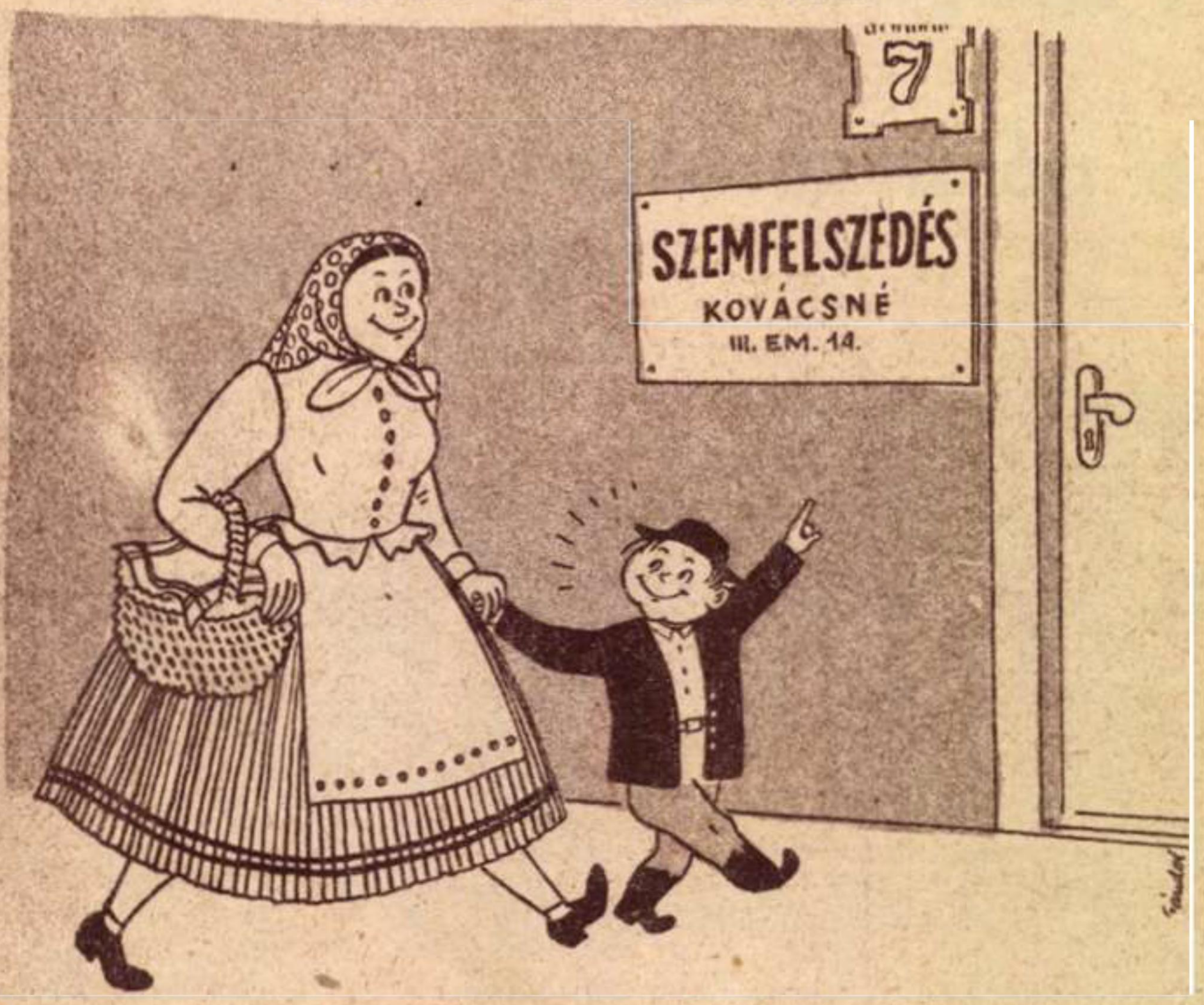
— No, Örzse! Erre iszunk egyet!

A KÉT JÁMBOR



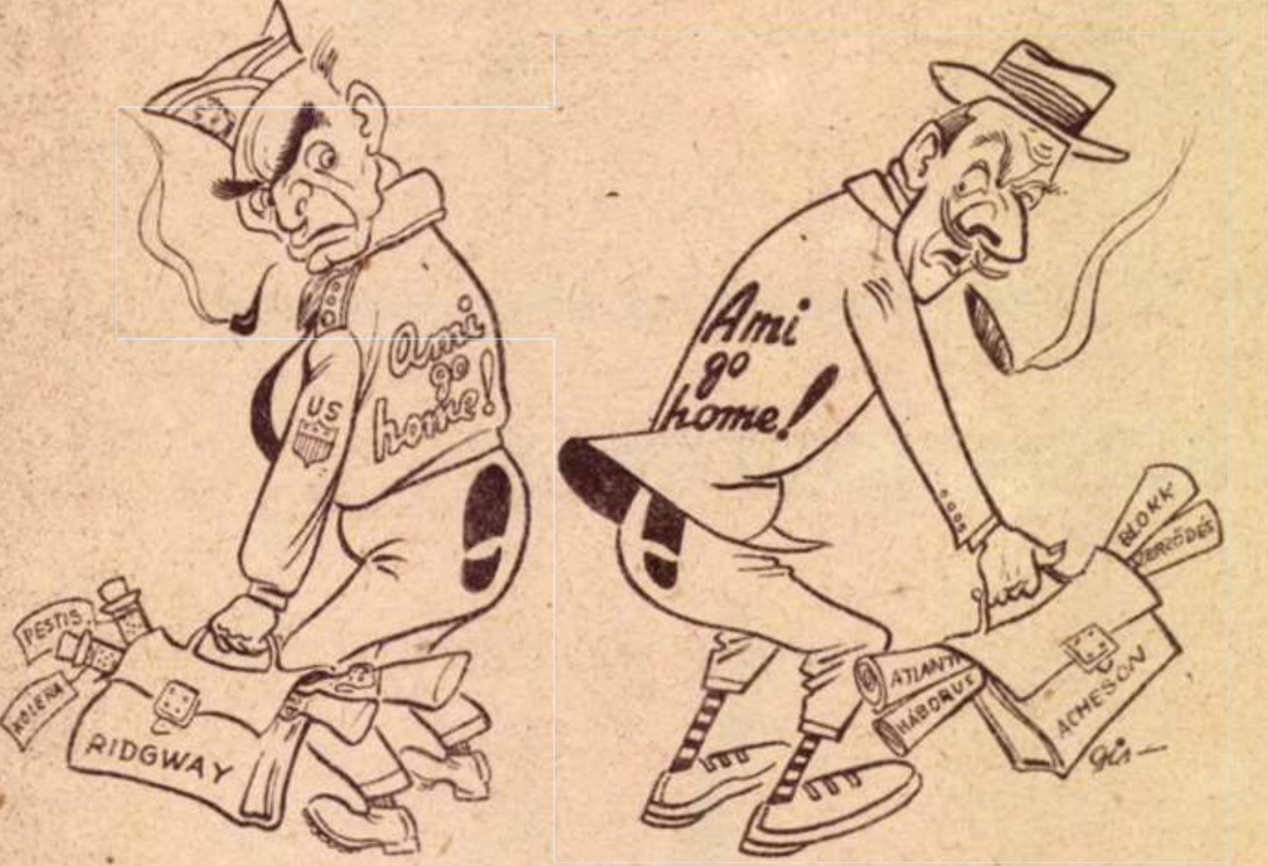
— Beadni viszi, Zsíros gazda?
— Nem. Eldugni!
— Dicsértessék!

Falusi kisfiú Pesten

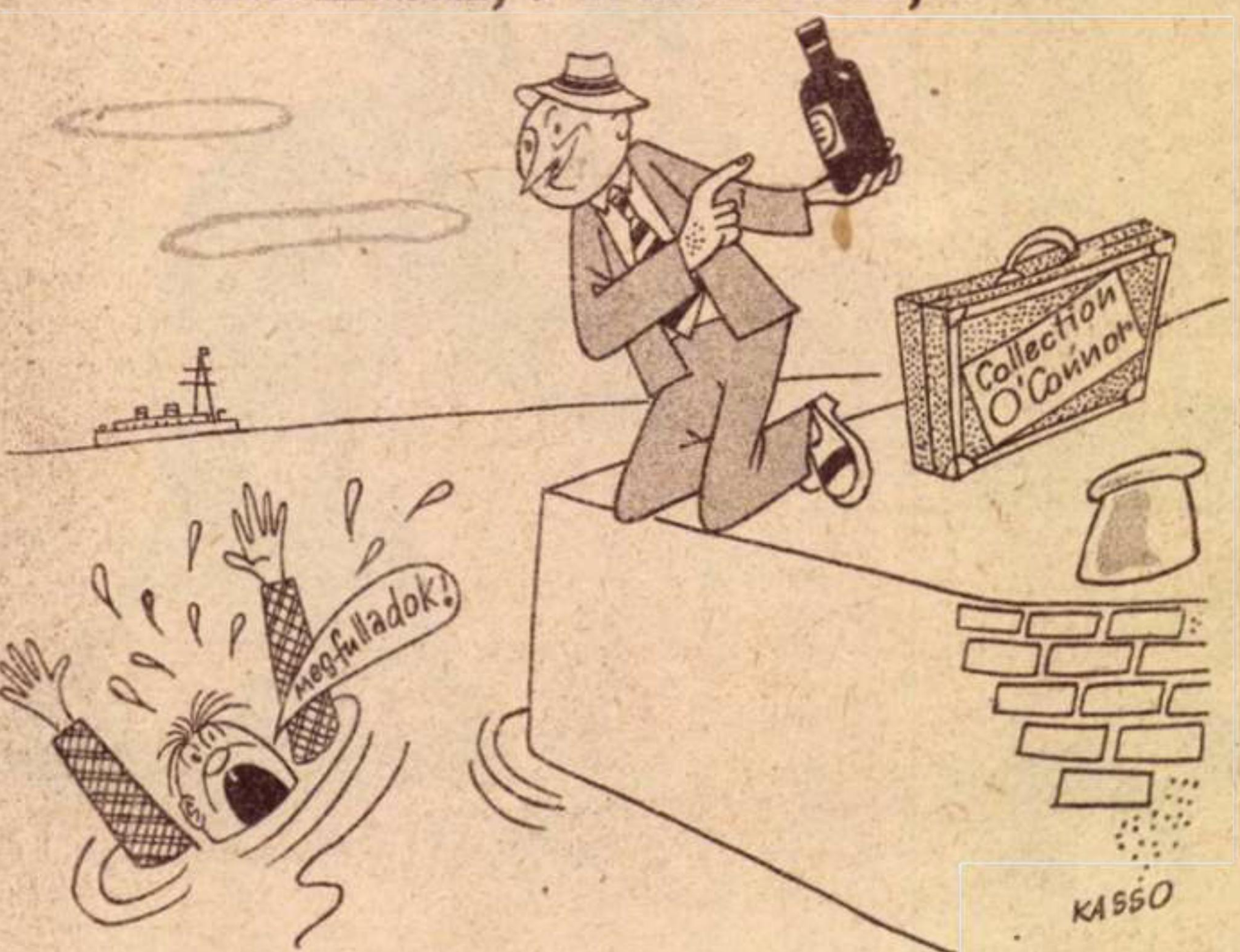


— Édesanyám! Vigyük le a nénit hozzánk az aratáshoz! Hadd legyen még kisebb a szemveszteség!

Két amerikai ügynök európai körútjának tapasztalatcseréje



Amerikában, a reklám hazájában

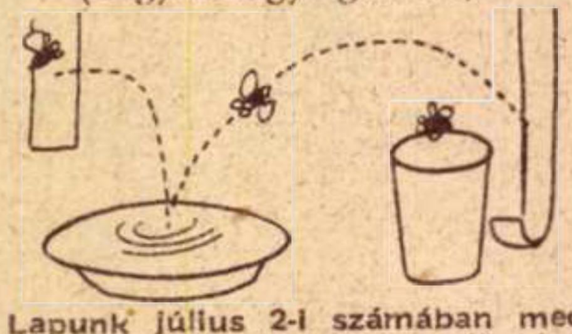


— Igyon inkább O'Connor whiskyt. Kitűnő!

LE A BÜROKRÁCIÁVAL!

Hajrá, Albertfalvai Vegyigyár!

(Legyek-Légyfogók 5:0)



Lapunk július 2-i számában megjelent „Ne védjük a legyeket!" cimü cikkünkre az Albertfalvai Vegyigyár igen helyesen és igen gyorsan válaszolt. A válaszlevélből megtudtuk a következőket: „A légyfogót vállalatunk gyártja minden követelménynek megfelelő minőségben. Úgy fogja a legyeket még két hét után is, hogy nálunk egyáltalán nincs légy. Ezért elgondolásunk, hogy vagy a kereskedelem árul évről-évre megmaradt légyfogót, vagy valamilyen „Maszek" vállalat gyárt rosszminőségű légyfogót. Nagyon szeretnénk, ha Harangozó László elküldené részünkre a rossz légyfogót csomagolókartonjával együtt, hogy megállapitható legyen a gyártó vállalat neve és a gyártás ideje."

Helyes, hogy az elvtársak védik a légyfogójukat, amelyről azt írják: „úgy fogja a legyeket még két hét után is, hogy ott már egyáltalában nincs légy". Sajnos, nálunk van. Zuglóban lakom. Köztudomású, hogy Zuglót tévesen hívják Zuglónak, mert ott nem a lovak zúgnak, hanem a legyek. Namármost, amikor az elvtársak leveiét olvastam, elhatároztam, hogy élek az albertfalvai légyelhárítóval és az Erzsébet királyné-úti Háztartási Boltban vettem öt darab valódi Albertfalvai Vegyigyár által gyártott és az elvtársak által megdicsért légyfogót. Előzőleg persze megkérdeztem: mikori keltezésű? Azt mondták: friss. Hazamenet frissibe-melegibe felraktam a konyha különböző légy-gyülekezőhelyeire és vártam az eredményt. Három nap mulva meggyőződtem róla, hogy a légyfogó igen jó. Sőt annyira jó, hogy még a légynek sem árt. Tudniillik a legyek olyan repülőgépanyahajó-félének használták, hol az egyiken pihentek, hol a másikon. Azután folytatták pimasz bukórepüléseiket hol a levesbe, hol a tejbe és vigan maradtak továbbra is minden lében légynek. Négy napja díszíti immár konyhámat az öt darab „kitűnő légyfogó". De még egyetlenegy légynek sem sikerült a lábát megvetnie rajta. Ezekután elhatároztam, hogy az egyhetes légycsatából vesztesként kikerült öt darab légyelhárítót légymentesen leszerelve, a gyártók rendelkezésére bocsátom.

Elvtársi üdvözlettel

B. E.

a Ludas Matyi szerk. titk.

Ismét a tüzelő

Üzemünk, a Villamos Állomásszerelő Vállalat harcol a másodpercekért, hogy tervünket túlteljesíthessük. A Tüzelő szállító-vállalat hanyagsága egy napra vonta ki egyik műszaki dolgozónkat a termelőmunkából. Dolgozónk neve: Nádor Endre. A cég 16-os telepe értesítette, hogy július 3-án leszállítja részére a megrendelt brikettet. Miután Nádor elvtárs felesége klinikán fekszik, neki kellett egynapos fizetésnélküli szabadságot kérni, hogy tüzelőjét átvegye. Délután 3 óráig leste a tüzelős-kocsit... Mindhiába. Ekkor felhívta telefonon a telepet. Ott közölték vele, hogy miután a pécsi brikett elfogyott, egyelőre nem is szállítják. Nádor elvtárs a Bartók Béla-út 23. számú házban lakik, ahol rajta kívül tizenegy dolgozó kapott értesítést — de nem kapott tüzelőt.

Helyes lenne, ha a Tüzelő szállító-vállalat tervszerűbben dolgozna és nem vonná ki a termelőmunkából a dolgozókat.

FARKAS GYÖRGY
párttitkár

Mosakodni akar? Igazolja magát!

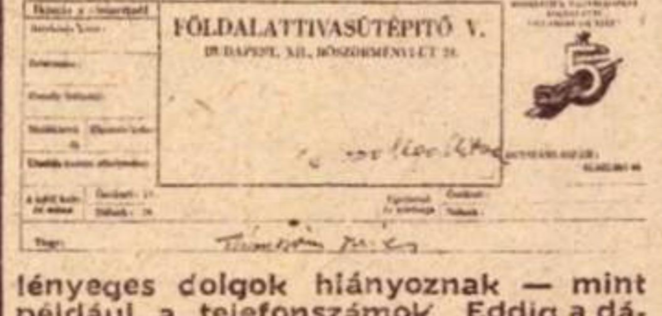
Július 3-án, 36 fokos melegben szerettem volna lemosakodni a Széchenyi-gőzfürdő medencéjében, ez azonban nem sikerült. Miután tíz percig álltam sorba a pénztár előtt jegyért, megváltottam a 4 forintos belépőjegyet és a bejárat felé indultam. Itt kiderült, hogy mielőtt beengednének a fürdőbe, alá kell vetnem magam a SZOT ellenőrzésének. A SZOT ugyanis — igen helyesen — ellenőrzi, hogy a beteglapokra kiadott fürdőjegyeket nem adják-e át másoknak. Én közöltem a kabinossal, hogy a pénztárnál váltottam belépőjegyet, tehát ellenőrzésre semmi szükség sincs. A kabinos kijelentette, hogy őt ez nem érdekli, alá kell vetnem magam az ellenőrzésnek. Az ellenőrzés abból állt, hogy egy elvtárs valamilyen iratra felírta a bemenők összes adatait, és azt is, hogy miért kíván mosakodni. Mivel 15 percnyi várakozás után sem került rám sor, kénytelen voltam széttépni a jegyet és átmentem a Gellért-fürdőbe, ahol minden adatfelvétel nélkül megmosakodhattam.

Nagyon helyesnek tartom azt, hogy a SZOT ellenőrzi a beteglapokra kiadott ingyenjegyek felhasználását, de nagyon is rosszallom, hogy 36 fokos melegben, rendesáru jeggyel, csak akkor mosakodhat le az ember, ha előzőleg bediktálja az összes felmenő rokonai adatait!

Jágerszky György
Budapest, XIV., Zalán-utca 54/b.

Bürokratikus levélpapír

A mellékelt levélpapirt kaptuk. Legnagyobb meglepetéssel szemléltük, mert ilyet nem rendeltünk. Amikor utánanéztünk a rejtélyes levélpapirnak, kiderült, hogy a MNOSZ 428/L. számú szabványának megfelelően, a Közlekedési Kiadó ezt a szabvány levélpapirt rendelte el valamennyi vállalata számára. Elég egy pillantást vetni a levélpapírra, s máris mindenki látja, hogy ez a szabvány a bürokrácia fejlesztésén kívül más célt nem szolgál. Alig van rajta hely írás számára, ugyanakkor



lényeges dolgok hiányoznak — mint például a telefonszámok. Eddig a dátum és iktatószám rábélyegzését egy bélyegzővel intéztük el, most kettot kell használnunk, azért, mert az iktatószám rovata és a dátum rovata messze van egymástól.

Ebből a levélpapirból, megkérdezésünk nélkül, 10.000 darabot szállítottak le vállalatunknak és ugyanakkor több tizezer darabot más közlekedési vállalatoknak.

Mi a véleményed, Ludas Matyi, az ilyen komplikált és nyakatekert levélpapír-leegyszerűsítésről?

Vári Rezső
a Földalatti Vasút V.
dolgozója.

Fürdő — víz nélkül!

„Látogassuk turistaházainkat" címen izléses kis füzet került a kezünkbe. Miután néhány napos üdülésre akartunk menni, nagy izgalommal lapoztuk végig a prospektust s megálltunk a következő szakasznál: „Parád gyógyfürdő, folyóvíz, fürdő van, ivókúra, gyógyfürdők a vendégek rendelkezésére állnak."

Délelőtt 11 órakor érkeztem másodmagammal Parád gyógyfürdőre. A rendkívüli hőségben sietve a híres parádi gyógyfürdőhöz mentünk. Keresni kezdtük a pénztárt. Megtaláltuk. Ott volt a bódé, rajta a felirat, csak éppen zárva volt. A medence körül hatalmas embertömeg táborozott a fűben. Gondoltuk: kellemes pihenő a fürdés után. Képzelhetik meglepetésünket, amikor odamentünk a medencéhez és láttuk, hogy a medence teljesen üres. Egyetlen csepp víz sincs benne. Már-már ájulás környékezett bennünket, amikor a távolban felfedeztünk egy zuhanyt amely érthetetlen módon működött. Sajnos azonban, hosszú sorban álltak előtte az üdülők s várták, hogy néhány csepp vízzel enyhítsék a forróságot.

Mit tehettünk mást, beálltunk a sorba. Közben azonban katonák jelentek meg, akik látták az üdülők kínjait és kinyitották a medence vízcsapjait, hogy az mielőbb megteljék vízzel. Áldásos cselekedetük után eltávoztak. Ekkor azonban megjelent két ember s a parádi kórház utasítására való hivatkozással elzárta a vízcsapokat. Miután többen felháborodva tiltakoztak ez ellen, az egyik ember azt felelte: A medence csak műszakilag tartozik a kórházhoz, különben nincs gazdája, tehát felügyelet nélkül nem lehet itt fürdeni.

Eddig a történet. De ha még ehhez hozzátesszük, hogy Parád gyógyfürdőn mindössze egyetlen italmérés van, és ezt is minden szerdán zárva tartják, gondolhatjuk, hogy egy-egy ilyen szerdai napon, amikor se kívülről sem belülről nem juthat nedvességhez a sokezer üdülő, milyen érzésekkel nézik azt a csinosan kiállított képes levelezőlapot, amelyet „Parád gyógyfürdő" felirattal hoznak forgalomba. Javasoljuk, hogy húzzák ki a levelezőlapról a „fürdő" szócskát... Vagy, esetleg, netalántán, lehetséges lenne vizet engedni a medencébe? Ezt nem is merjük remélni.

BARACSI FERENC
XIII., Fürst Sándor-u. 3.

SELLEI IVÁN
XIII., Csáky-u. 20.



Június 26-án értesítést kaptunk az OTSB-től, a következő szöveggel: „értesítjük" az elvtársakat, hogy folyó hó 27-én Köztársasági Kupa-röplabdamérkőzést játszanak a Beloiannisz-gyár csapatával."

Mondanom sem kell, hogy a mérkőzésre nem tudtunk elmenni, mert az értesítést mindössze egy nappal előbb kaptuk meg, a csapat több tagja vizsgázott és ketten szabadságon voltak. Ha az értesítést időben kaptuk volna meg, értesíteni tudtuk volna őket és a mérkőzést megtarthattuk volna. Arra kérünk, Ludas Matyi, hogy kérdezd meg az OTSB-től, nem lenne-e helyesebb, ha legalább három nappal előbb értesítené a csapatokat arról, hogy játszani fognak.

KISS ISTVÁN,
az R. M. Kovácsológyár
röplabdacsapatának intézője

Megmentett a kölcsönkalauz

Június 29-én, vasárnap 20 óra 30 perckor Miskolcról Miskolc-Tapolca felé induló GM-376. rendszámú autóbuszon nem volt kalauz. Amikor le akartam szállni az Egyetemvárosi megállónál, egy ismeretlen férfi kérte a viteldíjat. Én szívesen fizettem volna, természetesen jegy ellenében. Erre ő kijelentette, hogy ő nem kalauz, hanem ellenőr és neki nincs jegye. A kocsivezető és egy másik utas ezt az állítást alátámasztották. Én mindenesetre igazolványt kértem az állítólagos ellenőrtől, többedmagammal — mert többen akartunk leszállni — ő azonban kijelentette hogy igazolványt nem mutat fel, és utasította a kocsivezetőt, hogy zárja be az ajtót és menjünk tovább.

Talán kétszáz métert haladhattunk, amikor a kocsivezető megállította a szemközt jövő autóbuszt, onnan átjött egy kölcsönkalauz, akinél jegyet váltottunk és leszállhattunk. Ha ezzel az autóbusszal nem találkozunk, akkor elvisznek bennünket a három kilométernyire levő végállomásra, ahol hivatalos közegek hiján ügyünk nem nyert volna érdemi elintézést.

Arra kérünk, Ludas Matyi, intézd el, hogy a Mávaut járatain legyen kalauz és ne kelljen attól félnie az utasoknak, hogy egy-egy civilruhás „fogházőr" egyszerűen rájuk csukja az ajtót és elhurcolja ismeretlen távolságokba.

R. M. Nehézipari Műszaki Egyetem

GÁTI JENŐ
Miskolc.

Ludas Matyi elintézte

„Mozi vagy istálló?" cimű cikkük alapján, — amely mindenben megfelelt a valóságnak —, a megyei Tanács V. B. népművelési osztálya a következőképpen intézkedett:

A megyei Tanács tervosztályával történt előzetes megbeszélés alapján a moziépület rendbehozatalára 15.000 forint hitelt kap a községi Tanács.

Kérjük az elvtársakat, hogy a jövőben is közöljenek le minden olyan cikket, amely mozijaink működésével vagy rendezésével kapcsolatos.

Népművelési Minisztérium
Sajtófőosztálya

Gyetvai Irén főosztályvezető h.

*

„A szegedi ÁFORT furcsa újítása" c. cikkel kapcsolatban vizsgálat indult. Az ÁFORT megyei vezetője a kétműszakos kutat egyműszakosra állította át. Ehhez nem kapott hozzájárulást s utólag sem jelentette be az esetet. A kútkezelő ellen fegyelmi vizsgálat indult. Egyébként jó munkát végez, ezért csak 100 forint pénzbüntetésre ítélték. A benzinkút ismét két műszakban működik.

Belkereskedelmi Minisztérium

Biztos toto-tipp!



Csupán megfelelő sorrendben kell beírni ezeket a toto-szelvényre és minden héten nyerhet!

Ludas Matyi

Főszerkesztő: GÁBOR ANDOR
Felelős szerkesztő: GÁDOR BÉLA
Szerkesztő: TABI LÁSZLÓ

A kiadásért felel:
a Lapkiadó Vállalat igazgatója
Szerkesztőség: VII., Lenin-krt. 9-11.
Telefon: 222-271, 221-293.
Kiadóhivatal: VII., Lenin-krt 9—11
Telefon: 221-285

Hirdetési osztály:
VII., Lenin-körút 9—11.
Telefon: 221—285.

Terjeszti: Posta Központi Hírlap Iroda O. V. Előfizetés, személyes ügyfélszolgálat: V., József nádor-tér 1. Telefon: 183-022, 180-850.

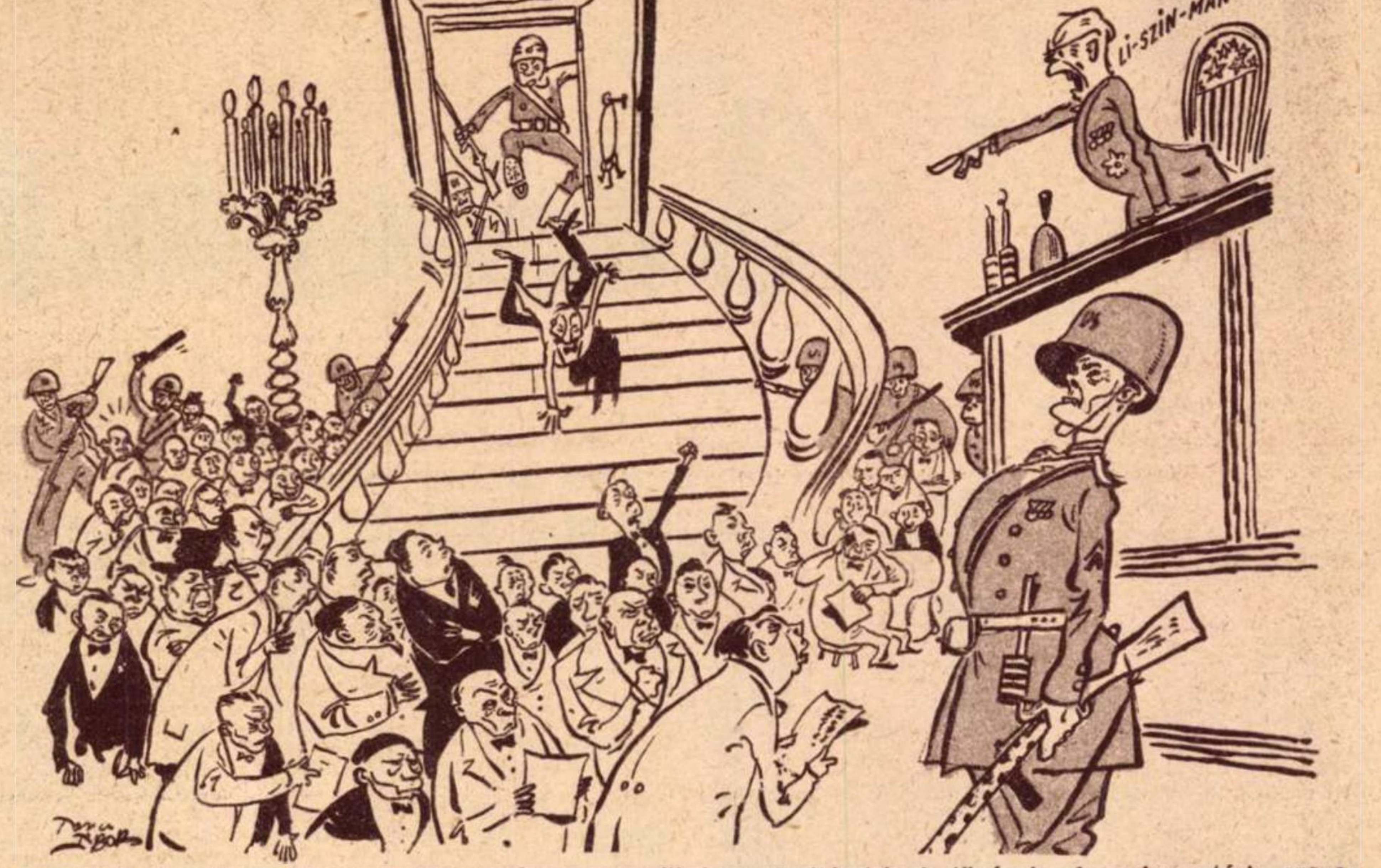
Budapesti Szikra Nyomda,
V., Honvéd-utca 10
Felelős vezető: Radnóti Károly

TITO GONDOLKODIK



„Demokratikus“ törvényhozás Dél-Koreában

Li Szin Man saját pártja képviselőit rendőri erőszakkal vitette be a parlamentbe.



Li Szin Man: Megérkezett a száznegyvenedik igen tisztelt képviselő úr is. A parlamentáris szavazást megejthetjük!

Darvas Szilárd:

Szent Biznisz Krónikája



Tudalevő, hogy a vallással való üzérkedés sosem volt rossz üzlet és a bibliai legenda, amely szerint Krisztus ruháira a kockázó római légionáriusok sorsot vetettek, csak bevezetője volt a később sokkal jövedelmezőbb anyagi vállalkozásoknak. A végtelen variánsok közül — ha már ruhával kezdtem — hadd említsek bevezetőül egy hazai vonatkozásút: a harmincas évek idején nem kis feltűnést keltett bizonyos Trunkhahn Leopold nevű budapesti ruhagyárosnak zseniális üzleti manővere, amellyel így hirdette vállalatát:

„Katolikus posztógyár.“

A szakmában persze villámgyorsan elterjedt a híre, hogy Leopold katolikus posztót gyárt s ez érthető felháborodást keltett ama gyárosok körében, akik protestáns vagy másvallású télikabátokat készítettek, de azokat fajra és felekezetre való tekintet nélkül ugyancsak el akarták sózni. Ennélfogva nyomban el is hiresztelték Lipótról, hogy ő nem is katolikus, tehát voltaképen illetéktelen a hithű szövetek gyártására. Ám Trunkhahn apostol se hagyta magát: újabb aduként tízezer példányban kinyomatta keresztlevelének másolatát, s azzal elárasztotta az egész országot, legázolva ezáltal a papság számára dolgozó összes köz- és magánszabókat. Rövidesen reverendakirály és milliomos lett, minélfogva minden oka megvolt arra, hogy gyárát a saját dogmáinak megfelelően továbbra is egyedül üdvözítő üzemnek hirdesse, annál inkább, mert a többi, kevésbbé apostoli posztógyárosok időnként tönkrementek.

A Trunkhahn-céget azóta államosították, ez idő szerint már nem katolikus, de azért nagyon tartós posztót gyárt. Az eszme viszont az Egyesült Államokban jobban hódít, mint valaha. Nem is olyan régen Montgomery tábornok nyilatkozott a trunkhahni világnézet jegyében. Kijelentette magáról, hogy ő „keresztény tábornok“, ami a katonai disztinkciók sorában, enyhén szólva, furcsa meghatározás, mert a kereszténység, mint fegyvernem eddig nemigen szerepelt. Egyetlen nehéztüzérségi remetéről se tudunk. A generálisnak ez az ön-előléptetése még akkor sem indokolt, ha okmányokkal bizonyítja, hogy mind a négy nagyszülője alezredes volt. A nyilatkozat viszont azért vált szükségessé, mert az úgynevezett Nyugati Unió vezérkari főnökeként ő szervezte újabb „keresztesháborúra“ a buzgó neofasisztákat, kiknek elődjeként Hitler, mint náci messiás, már rálicitált az evangéliumi csodára. A háború vége felé úgy lakatta jól a berlinieket, hogy öt árpakenyerük és két haluk se volt.

*

Montgomery után jött Spelmann, aki megáldotta a Koreában gyilkoló amerikai katonák fegyvereit, nehogy a newyorki tőzsdén valami eretnekség kapjon lábra, megingatva hitükben az ott ájtatoskodó börziánereket. Ily módon — áldását adva a pestisre és a kolerára — Spelmann még indokoltabbnak tekintheti, hogy pápajelölt legyen. Amerika tőkéseinek pazarul berendezett kéjlakából ugyanis ez idő szerint csak egyetlen antik bútorzat hiányzik, a szent szék, amely a krisztusi eszmék vatikáni licitációja alkalmából megfelelő mennyiségű dollárért végre kapható lett. Köztudomású, hogy az amerikai nagytőke és a Vatikán biztatóan indult flörtje már a szenvedélyes szerelem stádiumába jutott és az „Angyalvár“ minden újonnan kinevezett tengerentúli püspökért egy vagon valutát kap. Elképzelhető, mit lehet keresni majd az új pápán.

Csak természetes ezekután, hogy Amerika a keresztény kultúra védelmezőjének tekinti magát, s esetről esetre be is bizonyítja, hogy ezt a szerepét mennyire komolyan veszi. Sőt felcsap misszionáriusnak és egész Európáig elzarándokol, nyakára ülve magasztos fenekével a leigázott népeknek és terjesztve a maga rosszhírű evangéliumát. Nyugat-Németország Stuttgart nevű városában például oly módon folyik a kulturális igehirdetés, hogy bemutatták a „Dávid és Betsabeth“ című amerikai filmet, a következő, plakátra nyomott ajánló sorok kíséretében:

„Gigantikus mű, amelyben több mint ezer művész lép fel. Ilyet csak Hollywood tud alkotni. Forró érzékiségű történeti szerelem. Forgatókönyv a világ legnagyobb könyve, a biblia. Fiatalok részére tilos a bemenet.“

A film mondanivalója aligha krisztusi, ha ennyire fontosnak tartják, hogy „ne engedjék hozzá a kisdedeket“. Viszont a biblia, mint „forgatókönyv“ és a hárfázó Dávid mint losangelesi filmbonviván forró érzékiségű szerelemben a wampirozott Betsabeth-tl — valóban spelmanni értelemben „kereszténynek“ mondható vállalkozás.

Nem csoda, ha Truman, a levitézlőben levő elnök így nyilatkozott hazájáról:

„Ennek az országnak joga van a világ erkölcsi irányításához!“

A fentiek után ez nem vitás. S érthető, ha immár az igazán vallásos emberek is őszintén óhajtják, hogy e pedigrés tábornokokat, pestisbíborosokat, hollywoodi bibliásembereket és a kereszténységből jóljövedelmező üzletet csináló többi kufárokat — az evangéliumi stílusnál maradva — kiverjék a világ minden tájáról.

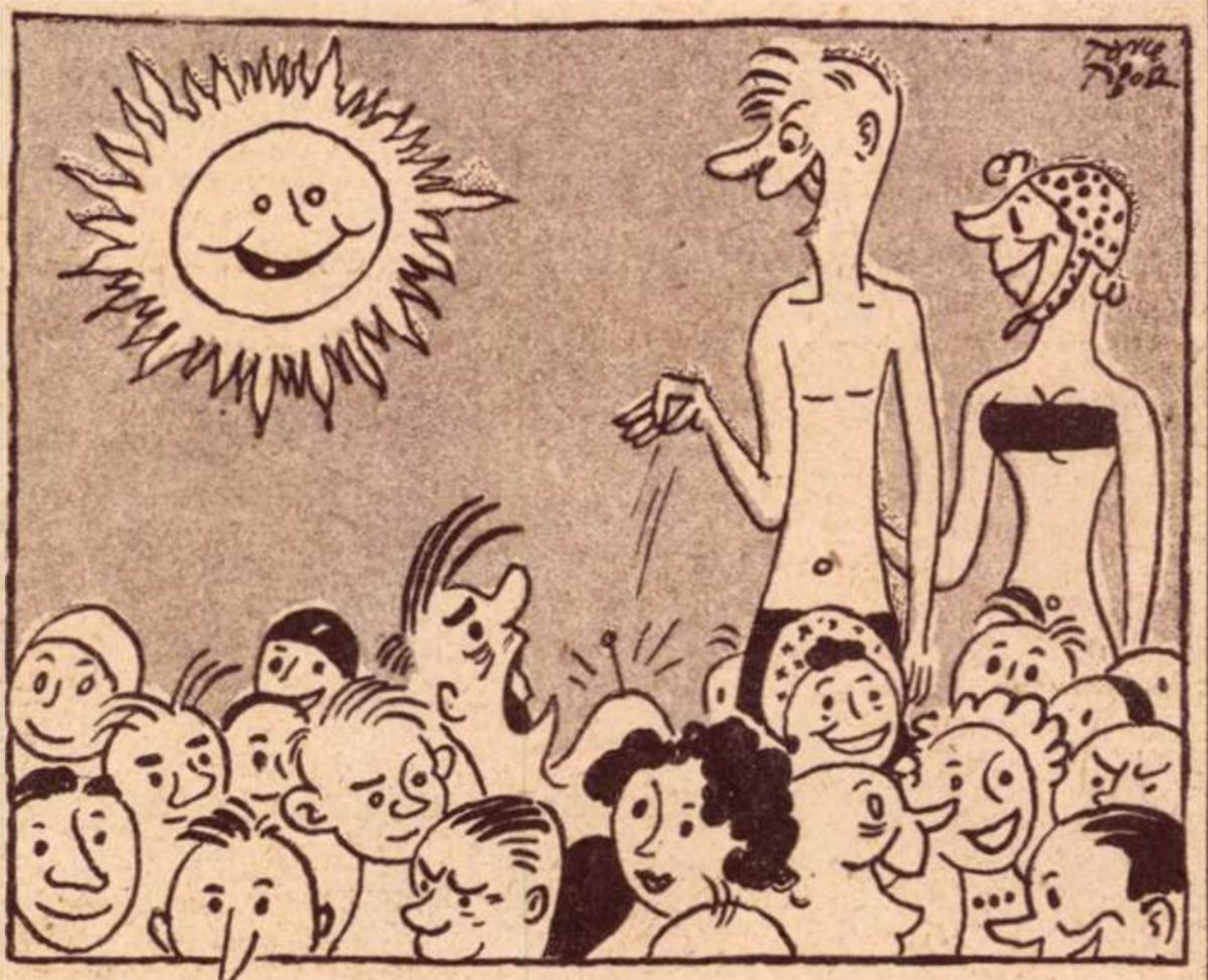


Szenvedély

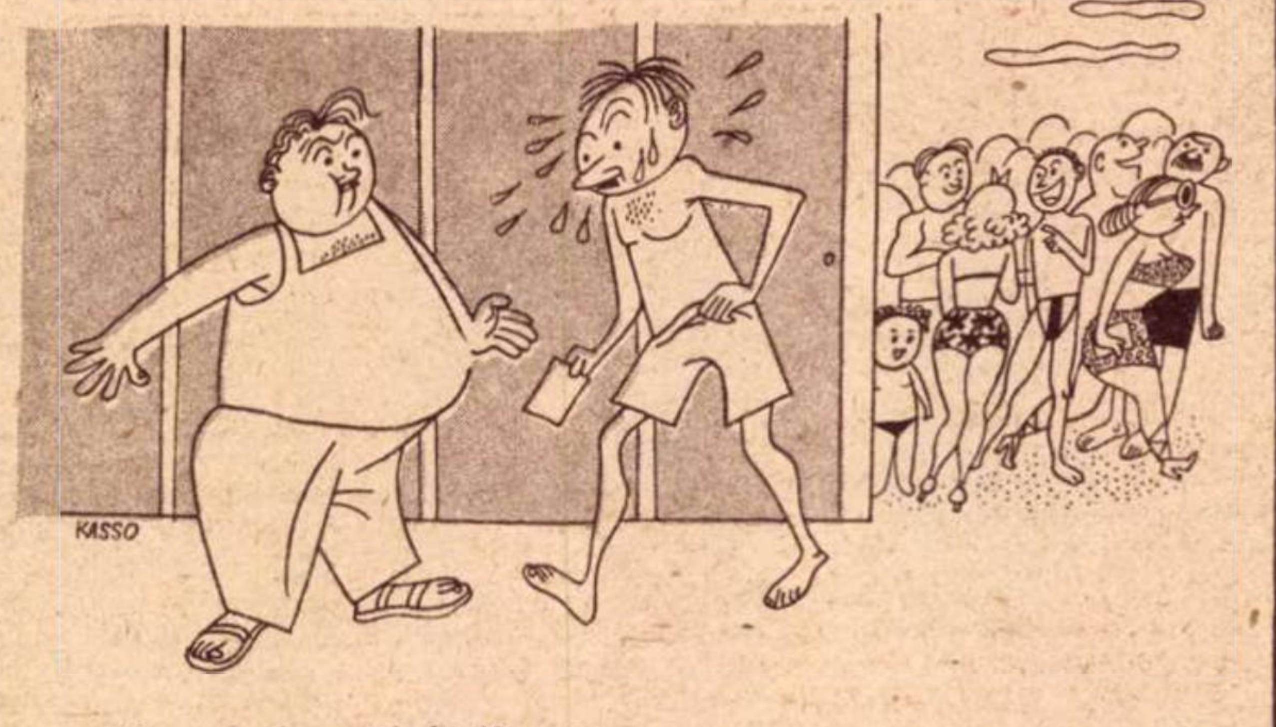
Szeretek egy helyre járni fodrászhoz. Más egyébbel is így vagyok. Évek óta egy helyen vásárolok, egy helyen ebédelek, egy helyen alszom. Ha valamit egyszer megszoktam, képtelen vagyok tőle szabadulni. Egyedül a társbérlőm kivétel, akit nem szoktam meg, de szabadulni mégsem tudok tőle. — Szóval van Zuglóban egy Fodrász Szövetkezet, ahová huzamosabb ideje járok. Megszoktam. Megszoktam, hogy egy órát kell várnom, amíg rám kerül a sor és ezt ők is megszokták. Viszonyunk tehát kölcsönös megszokáson alapszik. Amíg várakozom, művelődöm az elfekvő sajtóanyagból. Elolvasom a legfrissebb sakklapot, vagy fodrászipari közlönyt, ami azért van kitéve, hogy lekösse a várakozó vendég figyelmét. Ez sikerült is, mert a végén úgy le vagyok kötve, hogy fel kell ébreszteni. Ha ébren vagyok, akkor totózom. Saját találmányom a fejtotó. Pl. fogadok az előttem ülő kövér férfi fejére, hogy csak hajat vágatni jött. Ha az illető borotváltat is, akkor vesztettem és később kerülök sorra. Rátérek azonban a szenvedélyre, mert ez a lényeg. — A napokban betértem egy kis hajvágásra az említett szövetkezetbe. Hajvágást kérek — mondom a segédnek — és igyekszem zárkózott lenni. Az olló csattogni kezd felettem és a segéd is mély hallgatásba burkolódzik. Vihar előtti csend van. Érzem, hogy pillanatokon belül a segéd támadni kezd. — Fazon marad? — kérdezi tőlem hirtelen, de ez csak olyan tapogatódzás. Nem tudom mi ez, de rámondom: marad. Erőt próbálok gyüjteni, de már késő. Ne mossuk meg a fejet? — kérdezi tőlem csábítóan. A szenvedély kezd elhatalmasodni rajtam. Mossuk... — felelem megcsukló hangon. Megmossa. Újabb hullám következik. Hajszesz, vagy Birkenwasser? — duruzsolja szirénhangon a fülembe. A lejtőn nem lehet megállni. Ha megmosta, hát dörzsölje be. Hajszesz...! — nyögöm ki, mert a tábláról látom, hogy az olcsóbb. Kis fényező olajat? — bombáz újabb kérdéssel. Érzem, hogy nincs menekülés. A hajszesznél kellett volna ellentámadásba menni, de most már késő. Tegyünk rá, — sóhajtottam megadóan. Bekeni a hajam, majd újabb támadási felületet keres a fejemen. Jöjjön, aminek jönni kell. Borotválás lesz? Lesz! Mielőtt szappanozni kezdene, tubust vesz elő. Előkrémet parancsol? Ne sajnálja, — mondom beletörődve helyzetembe. Ezután beszappanoz és ügyesen megborotvál. Ez pár perces hullámszünetet jelent, pihenek. Ismét megindul a roham. Alkohol, vagy Pitralon? — kérdezi igéző hangon. Pitralon! — vágom ki aléltan, antialkoholista vagyok. Udvariasan nevet a rossz viccen, majd elindítja az utolsó lavinát. Stuccoljuk a bajuszt? Igen. Puder tetszik? Igen. Mikor a fodrászipar összes gyakorlati módszereit kipróbálta rajtam, kis tükröt tart mögém, hogy hátulról is lássam a valóságot. Felállok, fizetek, és utána három napig feltét nélkül eszem a főzeléket, mert a feltét ára ott maradt a fodrásznál. Így megy ez hétről-hétre. Rosszabb, mint a kártya vagy a lóverseny. Sorsom összenőtt velük, és nem tudunk egymás nélkül élni. Úgy hallom, rövidesen bevezetik náluk a lábápolást is. Ez a végzet. Már hallom a segéd hangját: lábsót parancsol? Én pedig tudom, hogy abba is bele fogok egyezni, mert a szenvedély rabja vagyok...

SZILAGYI GYÖRGY

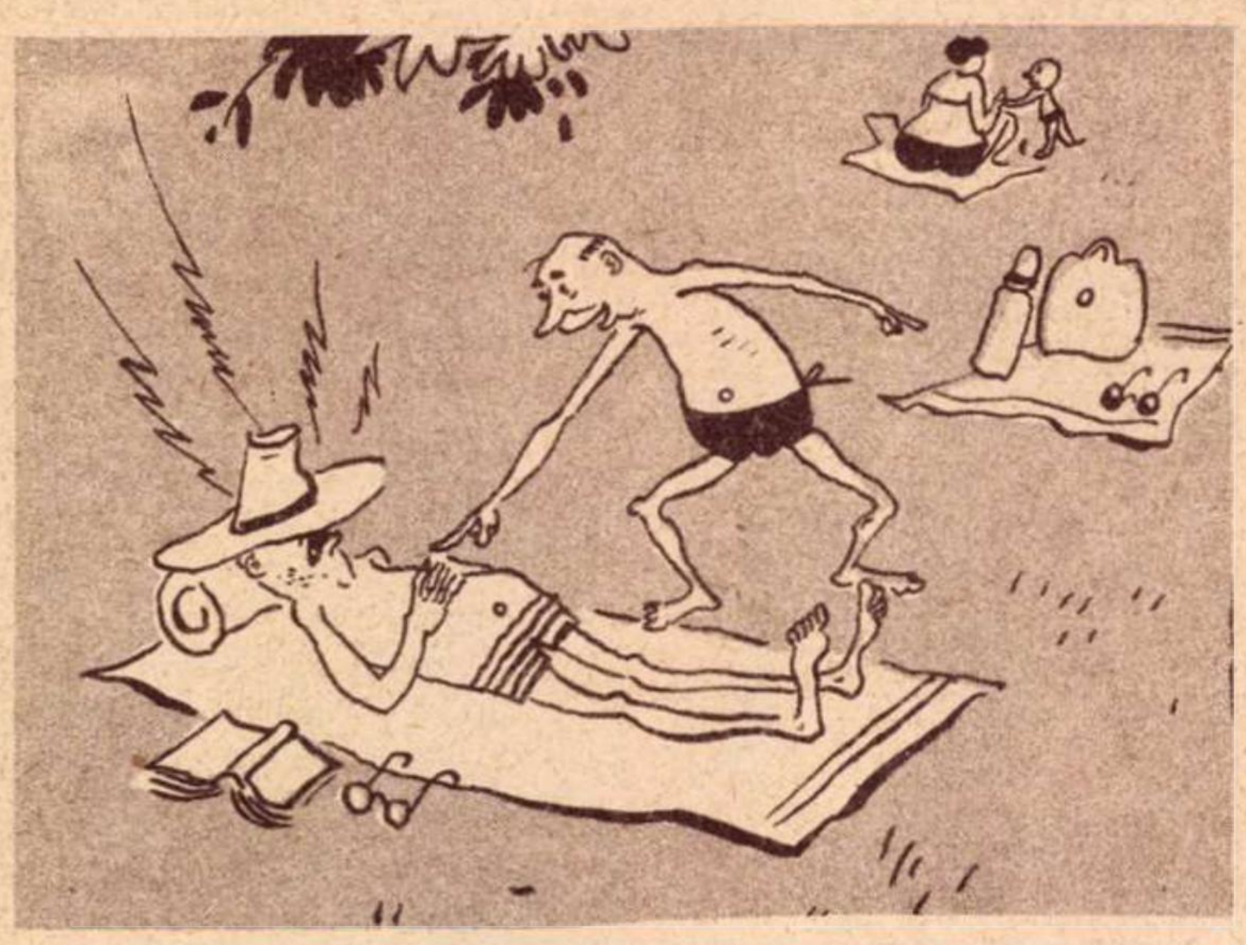
Vasárnap a strandon



— Ember, maga megszúrt engem!
— Fogadtam a Mancikával, hogy nem lehet egy gombostűt a vízbe ejteni... és én nyertem!



— Parancsol egy kabint?
— Hála istennek nem kell, a pénztári tolongásnál minden ruhát leszakították rólam.

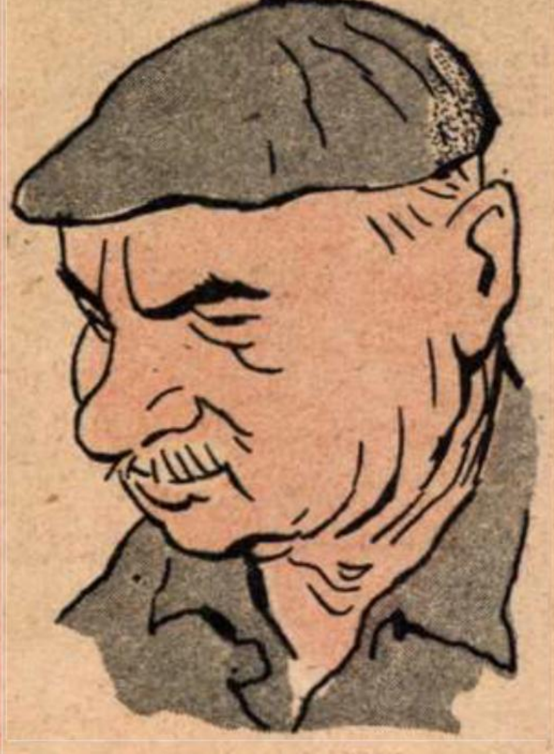


— Bocsánat, megkérhetem, hogy vigyázzon addig a holmimra, amíg én alszom?



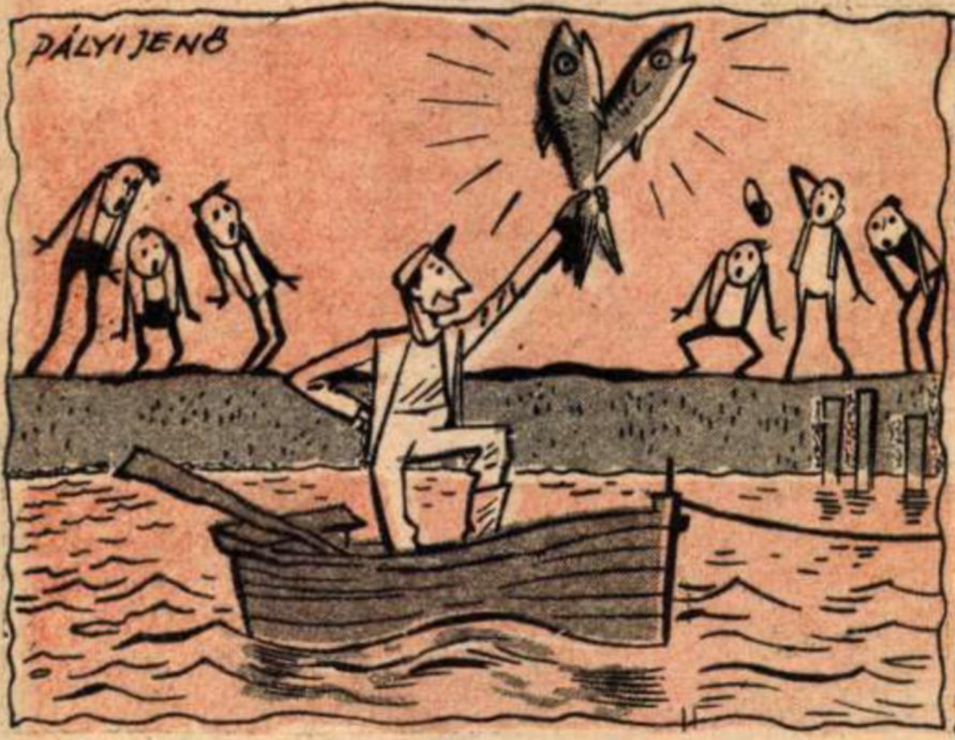
Papp István mérnök





Kálmán Imre

A rossz fogás



A legjobb idei fogás 200 mázsa volt. A legrosszabb: 2 keszeg. Helyszűke miatt csak a rossz fogást rajzoltuk le.

Csalódott sellők



— Ne strapáld magad Sellike, ez észre se vesz bennünket, folyton újításokon töri a fejét.

A hálójavító műhelyben láttuk



Ikrafészek: a vállalat újítása
Fecskefészek: nagyon régi találmány

HULLÁMZÓ BALATON TETEJÉN...

Miközben Siófok felé közeledünk, izgalom fog el. Nemsokára szemtől-szembe állok majd a legendáshírű balatoni halásszal. Bevallom, eddig még nemigen láttam eleven balatoni halászt. Olyanokat sűrűn láttam, akik a parton a mólón ültek hosszú bottal kezükben és dacosan nézték a vizet, néha megrázták a fejüket és így mormogtak: nem harap. Ezek, azt hiszem, horgászok. A balatoni halászról minden tudásom körülbelül ebben foglalható össze:

Hullámzó Balaton tetején,
Csolnakázik egy halászlegény.
Hálóját a szerencse,
Őt magát a kedvese
Elhagyta, el a szegényt...

Elképzeltem szegény szerencsétlen halászlegényt, amint a lélekvesztőjén ide-oda hányódik a vizen. Sötéten borong maga elé, feje fölött vészesen torlódó fellegek. Néma fájdalom üli meg napbarnított arcát, hiszen a szerencséje és a kedvese is egyszerre hagyta el... Arra ocsudok, hogy autónk megáll a Halászati Vállalat udvarán és a kapus személyazonossági igazolványt kér, kiállítja a kapucédulát és így szól: menjenek az elvtársak a könyvelésre.

MENNYI HAL VAN A BALATONBAN?

Erre nem gondoltam, hogy könyvelik is a halakat. Amikor kísérőnktől, Papp István mérnöktől, a szerencsétlen, napbarnított halászlegény iránt érdeklődöm, kissé szemrehányóan mondja:

— 106.000 katasztrális holdon folyik a gépesített halászat. Öt halászótelep van: Siófok, Szemes, Keszthely, Fonyód és Tihany. Mindegyik telepen egy-egy brigád működik két-két motoros hajóval, amelyekhez 16 halász, egy gépész és egy vezető tartozik. A telepek versenyben vannak egymással. Van hajótisztasági, karbantartási és eredményverseny. A tavalyi tervünket 100 százalékon felül teljesítettük.

— És mennyi hal van a Balatonban? — kérdem, hogy lássa kísérőnk, tréfás emberrel van dolga. De ő komolyan néz rám:

— Ezt a kérdést 1948-ban hivatalos helyről is feltették nekünk. Amit kifogunk, azt talán még meg lehetne számolni, csak azzal van baj, ami benn marad. A halak nagyon gyorsan úsznak...

FONTOS TUDNIVALÓK

Vannak A és B minőségű halak. A-halak: fogas, harcsa és ponty. B-hal: kárász, keszeg, compó, őn. Nyáron hígvízi, télen jégi halászat folyik. A jég alól többnyire gardát fognak, ebből kitűnő konzerv készül, a pikkelyét pedig exportáljuk, ebből készül a gyöngyfény. A hígvízi halászatot „szélárnyékos" helyen lehetőleg hűs vízben végzik. A hal ugyanis nem szereti a melegvizet, ilyenkor lecsücsül a fenékre és ott hűsül. Viszont hűvös vízben „bandázik", ami jó dolog, persze nem a halaknak, hanem a halászoknak, mert jó fogást ígér. Azoknak, akik nem tudnák, elárulom, mi a különbség a fogas és a süllő között. A fiatal fogast nevezik süllőnek. Ha a süllő félkilós korba lép, kinevezik fogasnak s mindaddig fogas marad, míg tartár-mártással leöntve meg nem eszik. Egyébként a fogas szervezete rendkívül érzékeny, a levegőn 10 másodperc alatt megdöglik. A ponty még másnap is él, ha közben ki nem rántották.

ÚJITÁSOK

Papp mérnök újítása az ú. n. „ikrafészek". Ez vékony madzagokból összekötött gubancos bojt, amit az „akadón" (víz alatti mesterséges kőgát) helyeznek el. Ha a fogasok „ívnak", nagy előszeretettel rakják ikrájukat a Papp-féle ikrafészekbe. (De hogy Papp mérnök ezt honnan tudta előre, az rejtély.) Egy-egy ikrafészekben van százezer pete is. Az ikrafészkeket aztán kiemelik és keltető-kádakban kikeltik a halakat. Újabban 20 fokos melegvizet permeteznek az ikrákra s ezzel a módszerrel sikerült a keltetés idejét 7—8 napról 3-ra csökkenteni. A megerősödött fiatal süldő-süllőket visszadobják a vízbe. Hogy miért van minderre szükség? A magyarázat nagyon érdekes. A pici hal farkán az első napokban van egy kis gömb: a szikzacskó. Amíg ezt a hal el nem veszti, addig csak függőleges irányban le-fel tud úszkálni és könnyen zsákmányává lesz a rafinált felnőtt ragadozó-halaknak.

HÁLÓTERICS ÉS ISZKABA

A halászat ősi magyar mesterség lévén nem találkozunk azzal a sok „falcnival" és „hübnivel" mint az ipari szakmában. „Hálóterics"-nek azt az állványt hívják, ahol a hálót terítik ki. Láttunk egy ilyen kiterített hálót, a hossza kb 1300 méter. (Ekkora hálót már nehezen hagyhat el a szerencse.) „Iszkába" az a két végén hegyes vaspánt, amivel a csónakdeszkákat iszkábálják össze. A csónakok merevítő gerendáját „bókonynak" hívják, a gerincnek még szebb neve van: „életgerenda". — Amivel a halat a csónakból kiemelik, annak neve „halmerő szák", annak a méteres gömbfának pedig, amivel a kötelet a hajóhoz erősítik, „istáp" a neve.

Csak egy szépséghibára bukkantam: van valami, amit „suppedlának" neveznek. Olyan mérges lettem, hogy meg sem kérdeztem, mi az.

HÁLÓJÁT A SZERENCSE...

Az egyik legrégibb halásszal, Horváth János I.-gyel beszélgetek. Csendesbeszédű, komoly ember, nem nagyon hasonlít a nótabeli szerencsétlen halászlegényre, akit elképzeltem magamnak. Egyenesen megkérdem tőle, hogy milyen szerepe van a szerencsének a halászatnál.

— Hát nem a szerencsén, inkább a tapasztalaton múlik a dolog. Ismerni kell a halak mozgását, meg a széljárást. Rendes munka, szorgalmas cselekedet és akkor nincs szükség babonáskodásra.

Érdeklődöm, a régi balatoni legendák iránt. Kálmán Imre bácsi közbeszól:

— Talán a régi öregek még emlékeznek rá. Vagy az Antal Pista. Az itt lakik nem messze, annak van írása egy egész kufferral. Az mindenről tud verset írni, már nem fiatal ember, de még érdemes volna felpártolni. Azt is ő írta, hogy:

Nyílik már keleten a bíborfényes hajnal,
Tele van a hálóm gyöngyharmatos hallal...

De a többire már nem emlékszik Kálmán Imre bátyám. Arra már nincs időnk, hogy meglátogassuk Antal Pistát, mert tapasztalásból tudom, hogy egy költő akinek egy egész kuffer verse van, nem szokott tíz perc alatt végezni. Nincs más hátra, mégegyszer el kell menni Siófokra, hogy megtudjam, mit csinált Pista bácsi azzal a temérdek gyöngyharmatos hallal.

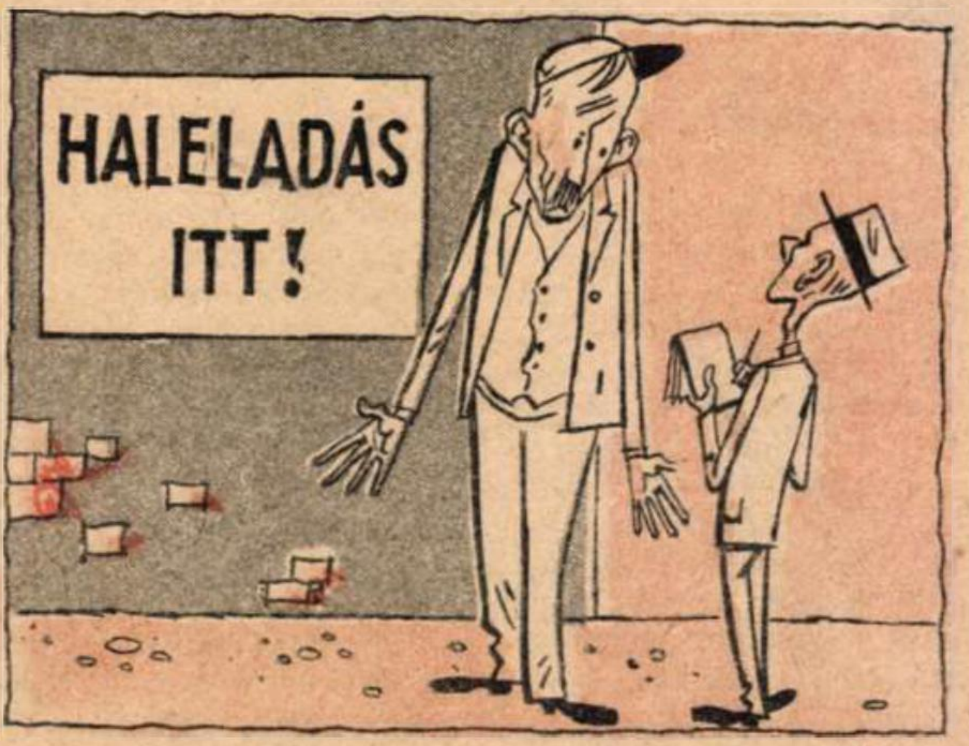
GÁDOR BÉLA

Kép a jövőből



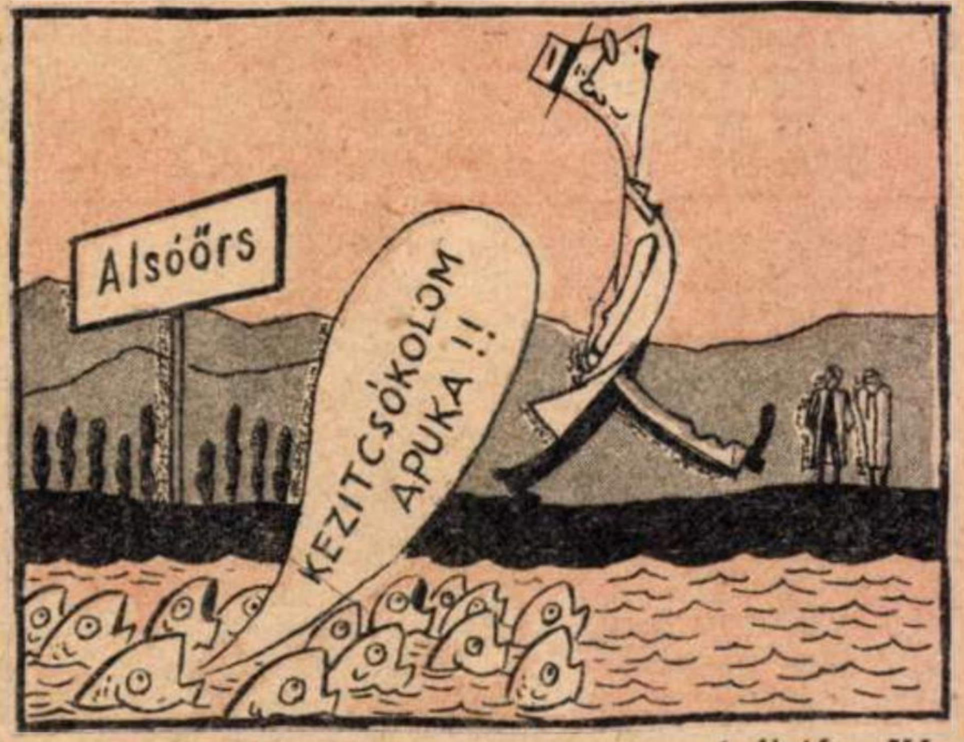
Elektromos árammal fogják elzárni a Zalatorkolatot. Rajzolónk elképzelése szerint az élelmes halak így fogják felhasználni az áramot.

Kár irigyelni



Ujságíró: De irigylem magát, elvtárs, mindennap ehetik halászlét.
Balatoni lakos: Tévedés, csak minden két hétben egyszer, amikor Pestre megyek.

Mesterséges tenyésztés

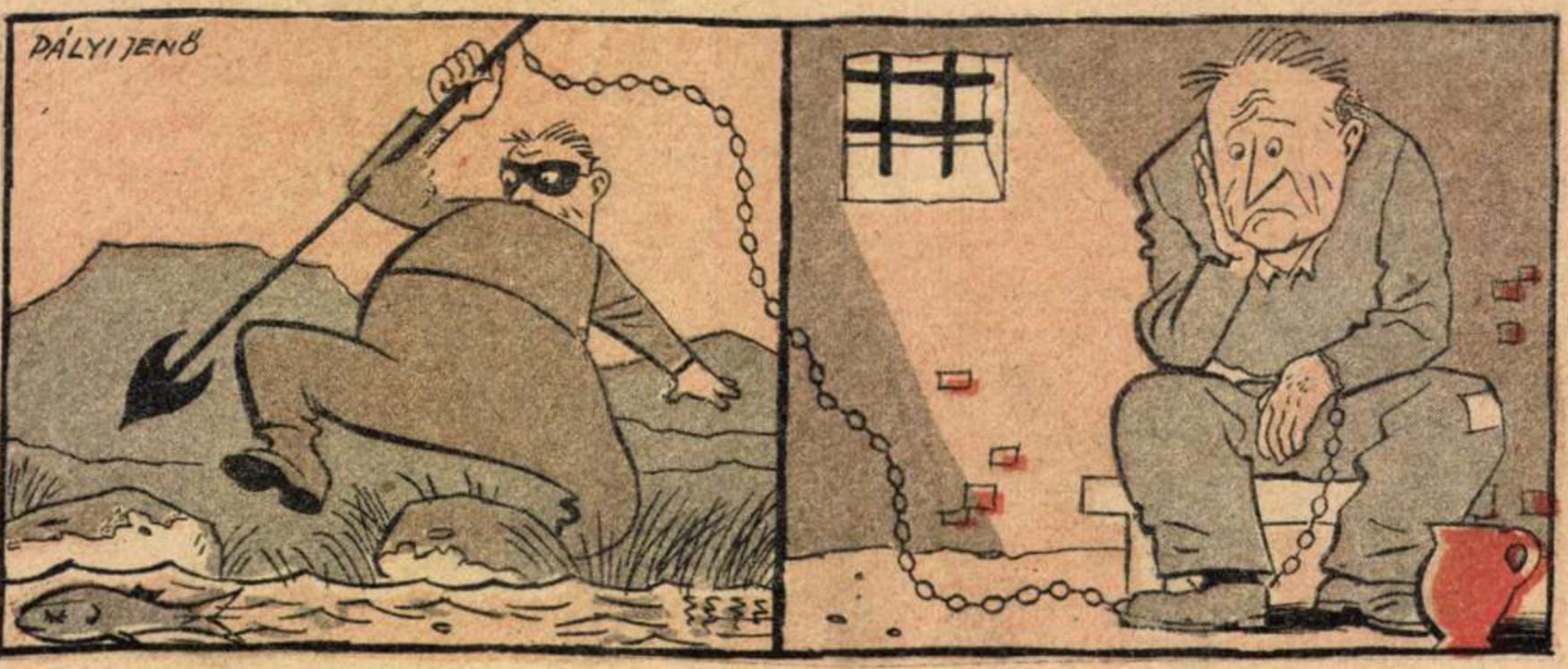


Alsóörsön folyik a mesterséges keltetés. Képünk azt kedves pillanatot ábrázolja, amikor a halak üdvözlik mesterséges papájukat.

Az orvhalászokat 20—30 vasárnapra dutyiba zárják



Horváth János I.



Hat napon át dolgozik... *...a hetediken megnyugszik.*



Imre bácsi, a legrégibb halász